

Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije za obdobje 2026–2035

1. Uvod

Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije za obdobje 2026–2035 je najvišji razvojno-usmerjevalni dokument in hkrati drugi dolgoročni načrtovalski dokument, ki je temelj za srednjeročne in letne načrte dela policije. Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije za obdobje 2026–2035 je strateški dokument, ki odgovarja na ključna vprašanja dolgoročnega razvoja policije in zagotavlja konstantnost prioritete in vlaganja v varnost.

Varnost je ena pomembnejših dobrin sodobne družbe. Čeprav je prav, da z varnostjo nismo nikoli povsem zadovoljni, nam lahko šele primerjave z drugimi državami pokaže, kako dobra (ali slaba) je slovenska varnost in posledično policija kot glavni organ, ki skrbi in zagotavlja vse oblike varnosti. Čeprav so metodologije posameznih primerjalnih indeksov držav na področju varnosti različne – vsaka s svojimi prednostmi in slabostmi – je vendarle večini skupno, da je Slovenija na teh lestvicah visoko. Slovenija velja za varno državo z nizko stopnjo kriminalitete oziroma državo z visoko stopnjo varnosti za posameznika in organizacije.

Po globalnem indeksu miru (angl. *Global Peace Index*), ki ga vsako leto objavi Inštitut za ekonomijo in mir – neodvisna, nepristranska, neprofitna organizacija, ki si prizadeva preusmeriti pozornost sveta k miru kot pozitivnemu, dosegljivemu in oprijemljivemu merilu človekove blaginje in napredka, je bila Slovenija v letu 2023 na osmem mestu najvarnejših držav med 163 ocenjenimi državami. Slovenija po raziskavah istega inštituta sodi med države z najnižjo stopnjo vpliva terorizma na njeno varnost (angl. *Global Terrorism Index*).

Tudi podatki Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR) v poročilu o uresničevanju Strategije trajnostnega razvoja (SRS 2030/2024) potrjujejo, da je Slovenija po svetovnem indeksu med najbolj mirnimi državami na svetu. Po zmanjšanju v predhodnih dveh letih se je spomladi 2023 zaupanje v policijo precej izboljšalo in se je približalo povprečju EU (UMAR, Poročilo o razvoju Slovenije, 2024).

Policija, organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve, je največji državni upravni organ v Republiki Sloveniji. Svoje poslanstvo, določeno v nacionalnih in mednarodnih aktih, in naloge, ki so določene z zakoni, izvaja na celotnem državnem ozemlju. Kot del enotnega nacionalnega varnostnega sistema Republike Slovenije je pristojna za izvajanje nalog na področju notranje varnosti. Opravlja javnovarnostne naloge, s katerimi varuje življenje in telesno integriteto ljudi ter vse oblike premoženja, tako da izvaja proaktivne ukrepe za preprečevanje nevarnosti nastanka škodljivih posledic in postaktivne ukrepe preiskovanja varnostnih dogodkov s škodljivimi posledicami ter odkrivanja odgovornih oseb. Pri tem sodeluje z drugimi nacionalno-varnostnimi organi Republike Slovenije, s pravnimi osebami javnega in zasebnega prava, s civilnodružbenimi organizacijami in ljudmi ter z organi drugih držav in mednarodnih organizacij. Pod pogoji in v obsegu, kot jih določa vsakokratni mandat mednarodnega prava, lahko pod okriljem dvostranskih in mednarodnih varnostnih povezav in misij slovenska policija deluje tudi na ozemlju drugih držav.

Uspešnost in učinkovitost policijskega dela je odvisna od razvoja virov in delovnih zmogljivosti policije, v veliki meri pa je tudi od sodelovanja z ljudmi. Policija se zaveda, kako pomembno je zaupanje med partnerji, kako težko in počasi se gradi, a kako hitro se lahko to izgubi. Z ljudmi – za ljudi. To je policija. Vendar je policijsko delo v skupnosti še daleč od idealnega modela. Pot do tam pa ni odvisna zgolj od policije, pač pa tudi od politike družbenega nadzorstva države in lokalnih skupnosti – slednje predstavljajo drugi temeljni del partnerstva »policija-skupnost«.

Zaposleni v policiji so tisti, ki dan za dnem izvajajo svoje poslanstvo, in sicer za dobrobit vseh. Družba ima upravičeno visoka pričakovanja glede varnosti, saj je ta ena od osnovnih dobrih. Vendar pa ima zagotavljanje varnosti posledično tudi visoko ceno. Evropa in tudi Slovenija sta bili dolgo relativno varni, sedaj se to spreminja. Na evropskih tleh je vojna, kibernetika in dejanska. Republika Slovenija je v letu 2023 dvignila stopnjo teroristične ogroženosti iz nizke na srednjo. Migracijski tok je spet številčnejši in podnebne spremembe ga ne bodo ublažile. Je pa Slovenija še vedno med najvarnejšimi državami na svetu in eden od namenov Resolucije o dolgoročnem razvojnem programu policije za obdobje 2026–2035 je, da takšna tudi ostane.

Koliko varnosti, na kakšen način in s kakšnimi sredstvi bo poleg drugih vrednot država zagotavljala ljudem, je odvisno od njenih realnih materialnih in finančnih možnosti. Zato v okviru postavljanja nacionalnih prednostnih nalog za izvajanje javnovarnostnih funkcij namenja toliko sredstev, kot je v določenem času in ob določenih pogojih racionalno in nujno potrebno. Brez dvoma bodo za razvoj policije v obdobju do leta 2035 ključnega pomena gospodarska in s tem fiskalna gibanja v Republiki Sloveniji, sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč, ki so vse pogostejše in obsežnejše, in morebitne nove epidemije in pandemije na eni strani, na drugi strani pa tehnološki razvoj, morebitna razširitev vojaških spopadov v Evropi, pogostost in uspešnost kibernetičnih napadov in nenazadnje stopnja nestrpnosti v družbi, ki se odraža tudi z nasilnimi dejanji in radikalizacijo.

Ključno tveganje nadaljnjega razvoja policijske organizacije so javnofinančne zmožnosti države in delež javnih financ, ki jih bo policija lahko uporabila za investiranje v kadre in vse druge vrste virov, ki jih potrebuje za svoje delo, obstoj in razvoj.

2. Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije do 2025

Z Resolucijo o dolgoročnem razvojnem programu policije do 2025 – »Kakovostna policija za varno Slovenijo« (ReDRPPol), ki jo je Državni zbor Republike Slovenije sprejel 29. septembra 2015, je policija dobila svoj prvi dolgoročen razvojno-usmerjevalni akt. Vse razvojne dejavnosti policije so bile usmerjene v procese zmanjševanja javnovarnostnih tveganj, ki jih je policija v čim večji meri preprečevala in zmanjševala njihove škodljive posledice za posameznike in družbo, pri čemer je ukrepala zoper povzročitelje, prizadetim subjektom in drugim družbenim silam pa pomagala tudi pri popravljanju in odpravljanju nastale škode, povzročene z delovanjem ljudi in naravnih sil. Vendar takrat, ob pripravi prve resolucije, policija ni mogla v celoti predvideti, kako hiter in obsežen bo tehnološki razvoj informacijsko-telekomunikacijske tehnologije, pa tudi ne, kako bo Slovenija izpostavljena naravnim silam in dejstvu, kako hitro lahko zdravstveni problem postane tudi varnostni problem.

Policija je pred pripravo Resolucije o dolgoročnem razvojnem programu policije za obdobje 2026–2035 temeljito proučila uresničevanje takratnih prioritet, obstoječe varnostno stanje in nato identificirala ključne razvojne probleme, tako na temeljnih in podpornih dejavnostih. Večino zastavljenih ciljev in prioritet ji je uspelo uresničiti. Slabše so bile uresničene tiste prioritete, ki so bile povezane z večjim finančnim vložkom – zagotavljanje optimalnih pogojev za izvajanje procesov izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja, zagotavljanje ustreznih prostorskih pogojev, pogojev za delo Muzeja slovenske policije in hitrejše uvajanje sodobnih tehnologij v policijsko delo. Po drugi strani pa je predhodna resolucija policiji pomagala pri pomladitvi helikopterske flote, pa tudi, da je znova začela s pomlajevanjem voznega parka.

Določena razvojna vprašanja, povezana s temeljnimi dejavnostmi policije – preprečevanjem, odkrivanjem in preiskovanjem kriminalitete, vzdrževanjem javnega reda in miru ter zagotavljanjem splošne varnosti ljudi, zagotavljanjem varnosti cestnega prometa, upravljanjem z migracijami, izvajanjem prekrškovnih postopkov, se bodo nadaljevala s posodobljeno vsebino oziroma spremembo

fokusa tudi v obdobju 2026–2035. Podobno velja za podporne dejavnosti (forenzično, informacijsko-telekomunikacijsko, analitsko, mednarodno sodelovanje ipd.). Toda v središču vsega so ljudje – skrb za zaposlene, skrb za družbo in ljudi ter kako, tudi s tehnološko pomočjo, nasloviti ne v celoti predvidljiva varnostna tveganja, da bi v Republiki Sloveniji še naprej živeli varno.

Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije v obdobju 2026–2035 ne pomeni prekinitve s prejšnjo, temveč je njeno nadaljevanje. Osredotoča se na policijo, namenjeno ljudem, povezano z vsemi tako v fizičnem smislu kot na digitalnem področju.

3. Poslanstvo in vizija

Hitro spreminjajoče se varnostno okolje zahteva nenehno prilagajanje policije, pri čemer ta udejanja svoje visoke etične standarde in je zavezana k spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter osebnega dostojanstva. Policija mora ohraniti sposobnost delovanja v različnih varnostnih okoliščinah in razmerah. Še zlasti v zahtevnih situacijah z visoko stopnjo intenzivnosti delovanja bo prišla do izraza pripravljenost, odzivnost, vzdržljivost in povezljivost policistov znotraj organizacije in z drugimi deležniki izven nje.

Njeno poslanstvo bo več kot le zagotavljanje z zakonom opredeljenih nalog javne varnosti – varovanje življenja, telesne integritete in premoženja ljudi, preprečevanje in obvladovanje varnostnih incidentov ..., temveč tudi s svojim delovanjem zmanjšati občutek strahu ljudi pred tem, da postanejo žrtve kaznivih ravnanj in prispevati k takšnim varnostnim razmeram, da ljudem omogočajo kakovostnejše življenje in delo ter splošen družbeni razvoj in blagostanje v Republiki Sloveniji in Evropski uniji. Hkrati pa bo organizacija, ki zagotavlja varnost zaposlenim z zagotavljanjem ustreznega delovnega okolja, potrebne opreme in osebnih zaščitnih sredstev, ki sledi tehnološkemu razvoju in skrbi za dobro medsebojno komunikacijo in tudi zaščito zaposlenih, ki opozorijo na morebitna napačna ravnanja.

Vizija policije 21. stoletja je organizacija, ki dela z ljudmi za ljudi, pri čemer skuša svojim zaposlenim delo olajšati tudi z uvajanjem sodobnih tehnologij in opreme. Njeni zaposleni pa so zavezani k visoki stopnji integritete, strokovnosti, proaktivnemu delovanju, obvladovanju zahtevnih situacij, sodelovanju in odgovornemu ravnanju. Strokovno znanje uporabljajo pri reševanju izzivov in ga nenehno nadgrajujejo. Pri svojem delu skušajo doseči čim višjo kakovost in biti čim bolj učinkoviti. Samoiniciativno se zavzemajo za stalne izboljšave in doseganje odličnih rezultatov. V katerikoli situaciji ostanejo zbrani, umirjeni, odločni in odgovorni, a tudi spoštljivi, strpni in pošteni. Od vodij policijskih enot pa organizacija pričakuje, da bodo spodbujali strokovni razvoj zaposlenih, se zavzemali za uvajanje novosti in zmanjševali odpor do sprememb, da bodo v kritičnih situacijah suvereni in bodo sprejeli ustrezne, četudi manj priljubljene rešitve, da bodo delo smiselno in jasno organizirali, pri tem pa upoštevali tako razpoložljive vire kot dobrobit zaposlenih, vztrajali pri iskanju rešitev kljub morebitnim oviram, bili pozorni na delo zaposlenih, opazili njihov trud in jih spodbijali k napredku, si postavljali visoke, a realne cilje, predvsem pa jih vodili z lastnim zgledom.

Cilj dolgoročnega razvojnega programa policije je s stalnim zagotavljanjem visoke varnosti ljudi v Republiki Sloveniji na podlagi predlaganih ukrepov doseči stanje v družbi, da bi se ljudje tudi dejansko počutili varni.

Pri tem bodo poudarki na uspešnem soočenju z varnostnimi tveganji povezanimi s tehnološkim razvojem, skrbjo za okolje, preiskovanju gospodarske kriminalitete in korupcijskih kaznivih dejanj, učinkovitem odzivanju na izzive javnega reda (zagotavljanje svoboščin pri javnih zbiranjih, zagotavljanje varnosti ljudi in premoženja v naravnih nesrečah), varnostjo cestnega prometa, učinkovitem upravljanju z nedovoljenimi migracijami, zakonitem in strokovnem izvajanju policijskih pooblastil ob doslednem

spoštovanju človekovih pravic in svoboščin v policijskih postopkih, digitalni preobrazbi informacijske podpore policije, kibernetiki varnosti, krepitvi policijskega dela v skupnosti ipd.

Poslanstvo in vizija policije se morata izražati pri vsaki njeni nalogi in vsaki komunikaciji policistov s posamezniki, ne glede na to, ali gre za formalni policijski postopek ali druge dejavnosti policistov.

4. Družbeno-varnostno okolje delovanja policije ter varnostna tveganja in grožnje

Slovenija je ena najvarnejših držav v Evropi in na svetu; je varno okolje tako za lastno prebivalstvo kot tudi za tujce, ki so v državi krajši ali daljši čas. Varnostne razmere v Republiki Sloveniji se ocenjujejo kot dobre in stabilne; je pa Republika Slovenija del širšega mednarodnega varnostnega okolja, ki ni več tako zelo stabilno. Zato si mora Republika Slovenija nenehno prizadevati za povečanje odpornosti na področju notranje varnosti, zlasti delovanja policije in njenega sistema v kriznih razmerah, tako v okviru zakonodaje, ki mora še naprej naslavljalati tudi izvajanje policijskih pooblastil v spremenjenih varnostnih razmerah (bodisi ob naravnih in drugih nesrečah, krizi, izrednem stanju in vojni), kot izvajanju ustreznih ukrepov za zagotovitev kibernetike varnosti, preprečevanju terorizma in ekstremizma ter drugih oblik ogrožanja. Odpornost pa lahko krepí samo na podlagi pravočasne zaznave in spremljanja groženj, izvajanja preventivnih aktivnosti, ustreznim načrtovanjem odzivanja ter zadostno kadrovske (tako številčno kot strokovno) in materialno popolnitvijo, usposabljanjem ter opremljanjem za delo v spremenjenih razmerah.

Varnost se ne meri samo z dejstvi in s številkami, temveč je pomemben tudi občutek ljudi, kako varno se počutijo, koliko zaupajo policiji in kako zadovoljni so z njo. Sodeč po javnomnenjskih raziskavah je Slovenija varna država, čeprav njeni državljani policiji ne zaupajo več tako kot nekoč, se pa javno mnenje o policiji ponovno izboljšuje, kar kažejo tudi rezultati Eurobarometra kažejo. Če je bilo spomladi 2023 zaupanje v policijo na ravni Evropske unije 69-odstotno, je bilo zaupanje v slovensko policijo 67-odstotno,¹ kar pomeni, da se je policija že močno približala povprečju EU glede na pretekla leta, ko je bila od povprečja EU mnogo bolj oddaljena. Tudi po marca 2024 izvedeni javnomnenjski anketi Ogledalo Slovenije 2024 je bila policija skupaj z vojsko pri zaupanju v institucije na četrtem mestu med 29 institucijami, in je bila med sedmimi institucijami, katerim več ljudi zaupa kot ne zaupa.² Tudi po raziskavi Slovensko javno mnenje 2023/2 je policiji več ljudi zaupalo kot ne in je bila med ocenjenimi 14 institucijami prav tako na četrtem mestu (Grafični prikaz izbranih kazalnikov, izmerjenih v SJM 2023/2 in SJM 2023/2).³ Stopnjo zaupanja v policijo meri tudi spletna raziskava o ocenah in stališčih prebivalcev o delu policije, ki jo v dvoletnih intervalih od leta 2014 izvaja policija sama. Po zadnji izvedeni raziskavi 2022 je policiji takrat zaupalo 40,8 odstotka vprašanih, kar je spodbudno po tem, ko je zaupanje vanjo od 66,6 odstotka v letu 2018 upadlo na 30,5 odstotka v letu 2021, v času epidemije covid-19. Malenkost manjši delež po raziskavi iz leta 2022 je zadovoljnih z delom policije, malenkost večji pa z zakonitostjo opravljanja nalog in strokovnostjo ravnanja policije.⁴

Mednarodne podatke o Sloveniji kot varni državi potrjujejo tudi rezultati raziskav policije o ocenah in stališčih prebivalcev Slovenije o njenem delu. Najvišje ocene med opazovanimi značilnostmi, ki se posredno ali neposredno nanašajo na delo policije, so respondenti namenili občutku varnosti v lokalnem okolju oziroma kraju bivanja.

¹ Vir: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/browse/all/series/4961>.

² <https://www.valicon.net/si/2024/04/valicon-ogledalo-slovenije-pomlad-2024/>.

³ <https://www.cjm.si/gradiva/>.

⁴ Ocene in stališča prebivalcev Slovenije o delu policije 2022. Poročilo. https://intranet.policija.si/images/OperativneVsebine/Dokumenti/ObrazciZbirke/Raziskave/2022_RaziskavaOceneInStalisca/ODeluPolicije/JM2022-porocilo.pdf.

4.1. Varnostne razmere v Republiki Sloveniji

Varnostne razmere v Republiki Sloveniji so dobre in stabilne. Vendar to ni samoumevno, temveč jih je treba dosegati dan za dnem z nenehnim razvojem in ogromnim trudom, še zlasti, ker si policija prizadeva, da bi bilo zaupanje vanjo podobno kot na Finskem, v Danski, Švedski, na Nizozemskem in v Luksemburgu, kjer je zaupanje v policijo več kot 85-odstotno.

Z namenom ohranjanja visoke ravni varnosti se policija intenzivno ukvarja z izzivi, grožnjami in tveganji, s katerimi se naša družba sooča in se bo soočala v prihodnjih letih. Tudi v Sloveniji – že zaradi vpetosti v mednarodno okolje – obstaja določena stopnja teroristične ogroženosti države kot posledica mednarodnih konfliktov (zaostrenih varnostnih razmer v Evropi in krznih žarišč zunaj Evrope); predvsem je lahko ogrožena njena kritična infrastruktura – javna mesta, državne ali druge pomembne ustanove, organi oblasti. S tehnološkim razvojem v ospredje namreč vse bolj prihajajo hibridne oblike ogrožanj in kibernetiska ogrožanja. Sodobnim in novim oblikam groženj se je potrebno nenehno prilagajati ter odpornost Slovenije, njene družbe in njenih državnih institucij še povečati, da bi se lahko spopadli s prihodnjimi krizami in katastrofami.

Pričakovati je, da se bodo najhujše oblike organiziranega kriminala nanašale predvsem na promet prepovedanih drog, trgovino z ljudmi in trgovino z orožjem. Ta ogrožanja bodo še v večji meri tesno povezana z mednarodnim okoljem in razvojem različnih oblik kriminalnih dejanj, predvsem v kibernetičnem okolju. Na varnostne razmere bodo močno vplivale tudi razmere v državah zahodnega Balkana. Pomemben segment odvratanja ogroženosti bo mednarodno sodelovanje držav Evropske unije kot tudi s tretjimi državami in mednarodnimi ter nevladnimi organizacijami.

Mobilnost, sodobne tehnologije, socialna omrežja, različne oblike in možnosti sodelovanja in povezovanja, korupcija ter zmožnost prilagajanja in delovanja na različnih področjih kriminalitete bodo vplivala na aktivnosti organiziranih kriminalnih združb.

Tudi v bodoče se bo velik del kriminalnih aktivnosti dogajal v okolju, kjer ljudje živijo. To velja zlasti za premoženjsko kriminaliteto, pojave nasilja in kršitve javnega reda. Morebiten upad gospodarske aktivnosti in posledično povečevanje gospodarske in socialne krize se bo odražalo tako na navedenih oblikah kriminalitete kot tudi v pojavih nasilja v družini.

Cestna infrastruktura, varnost vozil in večja ozaveščenost udeležencev v prometu so ključni dejavniki prometne varnosti. Predvidena elektrifikacija motornih vozil, vključno z možnostjo avtonomne vožnje, bo povzročila velike spremembe pri obravnavanju odgovornosti voznikov ter nova varnostna tveganja.

Pričakovati je povečana tveganja na področju nedovoljenih migracij in s tem povezanim upravljanjem meja. Varnostni dejavniki različnih delov sveta, kot so vojne in konfliktne razmere, stanje na področju človekovih pravic, zdravstvene in finančne razmere, verski konflikti ter naravne nesreče, bodo močno spodbujali migracije ljudi proti Evropi, ter s tem vplivale na politično in varnostno stabilnost držav Evropske unije. Pritisk nedovoljenih migracij bo vplival na povečanje čezmejnega kriminala, delno pa tudi na sekundarno kriminaliteto. Slovenija ni več zgolj tranzitna država, temveč je lahko za posamezne varnostno rizične skupine tujcev tudi končna destinacija.

Gospodarske aktivnosti v Sloveniji, pričakovan ekonomski razvoj in koriščenje evropskih sredstev, povezovanje in prepletanje gospodarskih subjektov v državi in širše, bodo ogrožale različne oblike gospodarskega kriminala.

Množično priseljevanje in vse bolj izrazita multikulturalnost v skupnosti bosta povečevali možnost družbenih konfliktov in nestrpnega govora, predvsem prek svetovnega spleta ter s tem spodbujanje nestrpnost, sovraštvo in nasilje.

Globalne varnostne grožnje, ki so jim izpostavljeni prebivalci Slovenije posredno, v omejenem obsegu pa tudi neposredno, izvirajo predvsem iz podnebnih oziroma ekoloških sprememb. Zaradi nepredvidljivosti obsega in števila ekstremnih vremenskih dogodkov bodo podnebne spremembe pogosteje vplivale na splošno stanje varnosti, zato se bo policija morala prilagoditi novim vzorcem in posledičnim odklonskim pojavom med ljudmi.

4.2. Varnostne razmere v mednarodnem okolju

Mednarodne varnostne razmere bodo izjemno nepredvidljive. Naša država bo v mednarodnem okolju nastopala kot del Evropske unije, ki načeloma deluje kot skupnost držav. Spreminjajoči se gospodarski vplivi in s tem tudi politična moč bodo preoblikovali ravnotežje moči posameznih držav in državnih skupnosti. Tem procesom bo sledila tudi varnostna dinamika, saj v naslednjem desetletju ni pričakovati, da se bodo varnostne razmere v svetu bistveno izboljšale. V svetu trenutno poteka več kot 50 vojaških spopadov. Rusko–ukrajinska vojna je v neposrednem okolju Evropske unije in s tem Slovenije. Terorizem, radikalizacija, ekstremizem ter ideološki in ekonomski konflikti v svetu bodo verjetno zelo intenzivni, migracije prebivalstva pa bodo lahko (dnevna) stalnica.

Hiter tehnološki napredek v različnih delih sveta, ki sicer pospešuje gospodarski in socialni razvoj, bo vplival tudi na strukturo varnostnih groženj. V svetu se bo še bolj razmahnila obsežnost razvoja in uporaba umetne inteligence. Svetovni splet bo ostal izjemno pomembno orodje, s ki bo vplivalo na ekonomske, socialne, politične in tudi varnostne razmere. Ogrožanje kibernetске varnosti se bo okrepilo, večja odpornost bo zato ključna, tako z vidika varnosti posameznika kot varnosti skupnosti, njene kritične infrastrukture in politične stabilnosti.

Podnebne spremembe, omejevanje naravnih virov in energetska oskrba bodo vse pomembnejši dejavniki, ki bo vplivali na razvoj posameznih delov sveta, s tem pa neposredno na konfliktnost meddržavnih odnosov, in pospeševali migracije večjih skupin prebivalstva. Mednarodna skupnost bo postavljena pred nove izzive na področju varovanja okolja, v okviru tega pa tudi na področju boja proti ekološki kriminaliteti.

Svet bo tudi v prihodnosti deležen novih epidemioloških groženj, kar bo lahko temeljito vplivalo na družbene razmere.

Politične razmere v Evropski uniji kažejo podporo procesu pridruževanja novih držav Evropski uniji, kar bi novim članicam zagotavljalo politično stabilnost, s tem pa ustrezne pogoje za gospodarski in socialni razvoj. Povečala se bo ekonomska aktivnost v vseh državah Evropske unije, širil se bo enotni trg, finančno poslovanje, prav tako pa se bo razvijala kulturna raznolikost in prizadevanja za človekove pravice. Ker se bodo ekonomske in socialne razlike v različnih državah Evropske unije verjetno povečevale, se lahko znotraj Evropske unije pojavijo ekonomska in socialna trenja.

Pričakovati je, da se bo s političnimi in ekonomskimi ukrepi, predvsem evropske skupnosti, skušalo vplivati na ureditev mednarodnih in političnih odnosov v državah zahodnega Balkana, kjer se bodo nadaljevale nacionalne in meddržavne napetosti.

5. Človeški, finančni in materialni viri in pogoji za nadaljnji razvoj slovenske policije do leta 2035

5.1. Sodobno upravljanje s kadri

Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije v obdobju 2026–2035 na področju uvajanja pristopov sodobnega upravljanja zaposlenih sledi ciljem Strategije razvoja Slovenije 2030, ki jo je Vlada Republike Slovenije sprejela na 159. redni seji, 7. decembra 2017. Strategija razvoja Slovenije 2030 med razvojne cilje Slovenije uvršča vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta, kar bo doseženo z/s:

- uveljavljanjem koncepta vzdržnega delovnega življenja, ki omogoča, da delavci delajo dlje in zdravi dočakajo upokojitev;
- ustvarjanjem kakovostnih delovnih mest, ki ustvarjajo višjo dodano vrednost, so okoljsko odgovorna ter zagotavljajo pogoje za ustrezno plačilo in kakovostno delovno okolje;
- spodbujanjem večje vključenosti prikrajšanih in podpopprečno zastopanih skupin na trgu dela;
- prilagajanjem delovnih mest in organizacije dela demografskim spremembam, tehnologiji in podnebnim spremembam;
- izboljševanjem sistema varne prožnosti ter zmanjševanjem pasti brezposelnosti in neaktivnosti, še posebej v območjih z visoko brezposelnostjo;
- spodbujanjem dejavnosti delodajalcev za krepitev telesnega in duševnega zdravja delavcev, varnosti in zdravja pri delu ter lažjega usklajevanja dela in skrbstvenih obveznosti;
- spodbujanjem zaposlovanja obeh spolov v spolno netipičnih in deficitarnih poklicih.

V Strategiji razvoja Slovenije 2030 je izpostavljeno, da bodo prilagoditve trga dela potrebne tudi zaradi demografskih sprememb. Podobno kot večina razvitih držav se tudi Slovenija spoprijema s spremenjeno starostno strukturo prebivalcev, ki vpliva na zmanjšano ponudbo delovne sile, to pa bi v prihodnje lahko omejevalo možnosti za zagotavljanje in povečevanje blaginje prebivalcev. Z razvojnega vidika je zato ključno povečanje stopnje delovne aktivnosti v mlajših in starejših starostnih skupinah, razvoj ustreznih veščin za življenje in delo ter zagotavljanje kakovostnih delovnih mest mladim že ob vstopu na trg dela, privabljanje in kroženje talentov kot tudi prepoznavanje potenciala in znanj priseljencev. Ker se bodo zaradi daljše delovne aktivnosti nekateri delavci spoprijemali z daljšo izpostavljenostjo nevarnosti pri delu, se je za preprečitev povečanja poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom, treba osredotočiti na ustvarjanje varnih in zdravih delovnih razmer ves čas poklicnega življenja, to je na vzdržno delovno življenje.

Iz Načrta za okrevanje in odpornost, ki ga je aprila 2021 pripravila Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, izhaja, da trenutno po kazalnikih staranja Slovenija še ne odstopa bistveno od povprečja Evropske unije, kljub temu se ob neprilagojenih sistemih socialne zaščite pričakuje višja rast izdatkov, povezanih s staranjem prebivalstva. Zaradi demografskih sprememb se je v obdobju konjunktura zaostri problematika pomanjkanja ustrezne delovne sile, ki srednjeročno, tudi v luči hitrih tehnoloških sprememb, postaja vse pomembnejši omejitveni dejavnik nadaljnega razvoja. V državi se soočamo s problemom pomanjkanja ustreznih znanj in spretnosti ter z segmentacijo trga dela za mlade. To zahteva ustrezen odziv predvsem pri prilagajanju izobraževalnih programov dejanskim potrebam družbe in gospodarstva in pri oblikovanju spodbudnega okolja za privabljanje in ohranjanje delovne sile z ustreznimi znanji in spretnostmi. V luči demografskih trendov in tehnološkega razvoja je zato bistvena krepitev vseživljenjskega učenja.

Izziv ravnanja s starejšimi zaposlenimi in talenti v evropskih javnih upravah je bila ena pomembnih tem slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije v letu 2021. Zato je Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj OECD (angl. *Organisation for Economic Co-operation and Development*) za Ministrstvo Republike Slovenije za javno upravo v okviru slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije pripravil poročilo Ravnanje s starejšimi zaposlenimi in talenti v evropskih javnih upravah. Obravnavanje vplivov in posledic demografskih sprememb za evropske javne uprave ter raziskovanje zmogljivosti ravnanja s talenti ob upoštevanju staranja delovne sile je bila ena od osrednjih tem takratnega predsedovanja na področju ravnanja s kadri v javnem sektorju. Poročilo predstavlja trende, obetavne prakse in priporočila za učinkovito ravnanje s starejšimi zaposlenimi in talenti v javnih upravah v državah članicah EUPAN mreže (angl. *European Public Administration Network*).

Tudi slovenska policija se spoprijema s spremenjeno starostno strukturo zaposlenih zaradi demografskih sprememb, ki vpliva na manjšo ponudbo delovne sile, z izzivi zagotavljanja kakovostnih delovnih mest mladim ob zaposlitvi, privabljanju in kroženju talentov ter prepoznavanju talentov z namenom trajnega zadržanja v policiji. Slednje naslavlja potrebo po nadgradnji kariernega sistema za policiste, ki bo vzdržen in trajnostno naravnani. Zaradi izpostavljenosti nevarnosti pri opravljanju policijskih nalog bo treba pomemben poudarek nameniti tudi preprečevanju povečanja bolezni, povezanih z delom, in se osredotočiti na ustvarjanje varnih in zdravih delovnih razmer.

5.1.1. Zaposlovanje, izobraževanje in zadrževanje kadra

Policija se srečuje z zmanjšano ponudbo delovne sile ob hkratnem povečanju odliva kadra predvsem zaradi upokojevanja. V policiji je bilo konec leta 2023 zasedenih 8.162 (v letu 2022 8.412) delovnih mest, kar je manj od 8.241, kot je za leto 2023 dovoljeval Skupni kadrovski načrt (sklepa Vlade Republike Slovenije št. 10002-8/2022/16 z dne 22. decembra 2022 in št. 10002-8/2022/28 z dne 20. aprila 2023). Tudi za leto 2024 ima lahko policija 8.241 zaposlenih. Policija si bo prizadevala, da število dovoljenih zaposlitev do leta 2035 vsaj ohrani, če ne celo poveča.

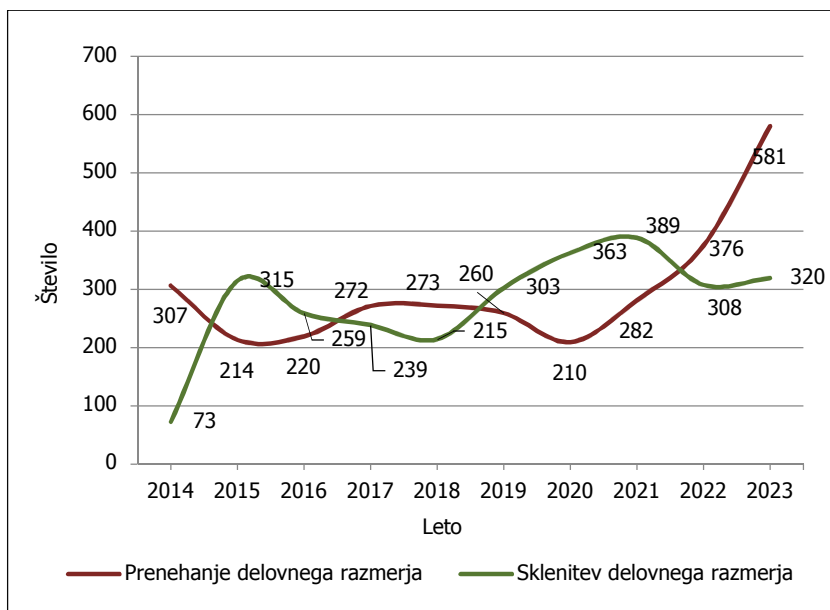
V letu 2023 je bilo 320 sklenitev in 581 prenehanj delovnega razmerja. Leto prej je bilo 308 sklenitev in 376 prenehanj. Povprečno je bilo v letih 2019–2023 342 prekinitve delovnega razmerja na leto in 333 sklenitev delovnega razmerja.

Za zagotavljanje vzdržnega razmerja med odlivom in prilivom kadra bo policija sprejela učinkovite ukrepe in dejavnosti, ki bodo zagotovili pospešeno pridobivanje ter zadrževanje kadrov za uspešno vzdrževanje varnostnih izzivov slovenske policije. Temu bo prilagajala tudi promocijo zaposlovanja in pri tem iskala nove (inovativne) načine pridobivanja kadra z različnimi pristopi in tudi s pomočjo informacijskih tehnologij. Poleg iskanja kadra za izvajanje splošnih policijskih nalog še zlasti to velja za področja digitalizacije, kibernetike varnosti in razvoja novih informacijskih tehnologij ter forenzike v policiji. Posebno pozornost bo zato namenila pospešenemu pridobivanju in zadrževanju IT strokovnjakov, forenzičnih strokovnjakov, analitikov in drugih strokovnjakov s specifičnimi znanji (piloti, tehniki letalci, glasbeniki, pomorci, pripravljalci projektov za črpanje evropskih sredstev), tudi z zagotavljanjem stimulativnih delovnih pogojev. Nabor kadrov je namreč tu specifičen, kadri se iščejo v drugem bazenu potencialnih kandidatov kot za policiste, način dela je lahko povsem drugačen, pa čeprav morajo novo zaposleni (s)poznati tudi policijsko delo.

Zaradi vse hitrejših sprememb znanj bo nujna evalvacija višješolskega študijskega programa policist z namenom posodobitve in nadgraditve vsebin, ki jih bodo policisti potrebovali za opravljanje poklica. Ustrezni pogoji pa so predpogoj za uspešno izvajanje izobraževalnih procesov ter usposabljanj in izpopolnjevanj.

Zagotoviti je treba dolgoročnejši koncept zagotavljanja kadrov z zgodnjim identificiranjem in vzdrževanjem stikov s posamezniki, ki kažejo zanimanje za poklic policista in oblikovati pristop, ki bi takega posameznika nagovarjal in stimuliral za poklic policista skozi osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje. Ravno tako bi bilo potrebno proučiti in vzpostaviti ustrezne pravne podlage za zaposlovanje oziroma »rezervacijo« kadra za poklic policista skozi celo leto. Eden od možnih načinov je, da bi posameznik v več terminih v letu že lahko sklenil delovno razmerje v policiji in ga v prvem študijskem letu nadaljeval s šolanjem na višješolskem študijskem programu policist. Namen je predvsem v pridobivanju/vzpodbujanju čim večjega števila kandidatov za vpis na višješolski študijski program izobraževanja za pridobitev poklica policist. Cilj policije je, da pridobi 300 kandidatov vsako študijsko leto. Gre za ambiciozen cilj, zaradi katerega je in bo potrebno vzdrževati stare ter uvajati nove pristope zaposlovanja.

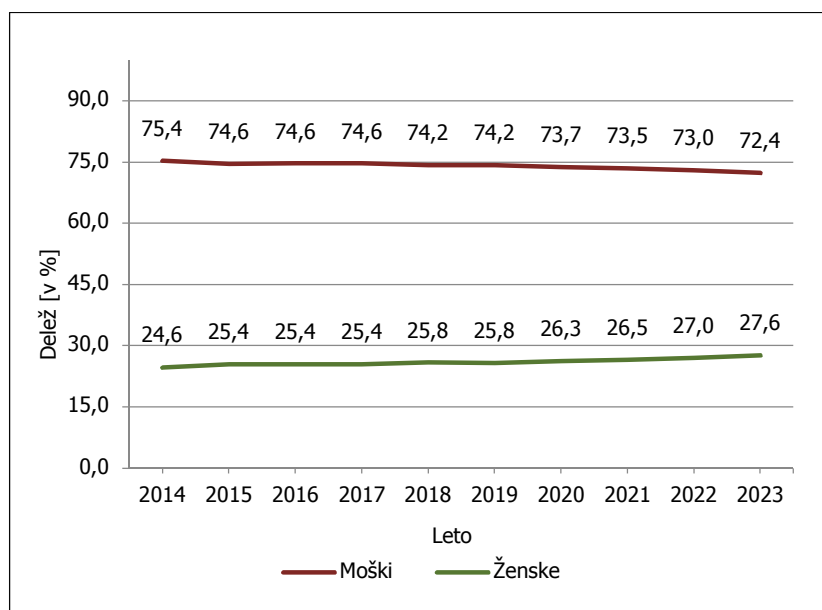
Gibanje števila prenehanj in sklenitev delovnega razmerja v policiji v obdobju 2014–2023

Vir: Letno poročilo o delu policije za leto 2023.

Posebno pozornost bo policija namenila spodbujanju zaposlovanja in vključevanja žensk na vseh ravneh policijske strukture, skladno s priporočili Greca (Vir: Peti krog ocenjevanja, Preprečevanje korupcije in spodbujanje integritete v državni upravi (najvišji nosilci izvršilne veje oblasti) in organih odkrivanja in pregona, Poročilo o izpolnjevanju priporočil, sprejeto na 86. plenarnem zasedanju GRECO (Strasbourg, 26.–29. oktober 2020), stran 9).

Razmerje med spoloma v obdobju 2014–2023

Vir: Letno poročilo o delu policije za leto 2023.

5.1.2. Spremljanje kadra in njihovega kariernega razvoja

Vzpostavitev vzdržnega kariernega sistema, ki bo zasledoval potrebam hierarhične organizacije kot je policija, je predpogoj za uspešno pridobivanje, zadrževanje, spremljanje kadra, prepoznavanje talentov in karierni razvoj zaposlenih.

Za vzpostavitev vzdržnega kariernega sistema bo treba zagotoviti ustrezne pravne podlage v pravni ureditvi javno uslužbenskega sistema, ki bodo dopuščale v področnih predpisih policije posebno ureditev umeščanja strukture delovnih mest policistov, pogojev za zasedbo delovnih mest, spremljanje in pridobivanje kompetenc. Sprejetje ustreznih pravnih podlag oziroma njihovih dopolnitev je nujno in kritično za prenovo kariernega sistema v policiji. Policija že preučuje nove možnosti za pridobivanja kadrov z dokončano srednješolsko izobrazbo, in sicer bi bil razpis odprt skozi celo leto, kandidate pa bi se izbiralo na presečne datume (na primer na tri mesece) oziroma ko bi policija prejela določeno število prošelj kandidatov.

Ob zmanjšanju ponudbe delovne sile in vse večji povprečni starosti zaposlenih v policiji je toliko bolj pomembno razviti vzdržen karierni sistem, ki bo omogočal vodjem in kadrovskim strokovnjakom sistematično privabljanje, prepoznavanje, razvoj, zadrževanje in razporeditev talentov. V policiji je bil razvit kompetenčni model kot pripomoček vodjem in kadrovskim strokovnjakom pri kadrovskih procesih, kot so pridobivanje kadra in zaposlovanje, usposabljanje in razvoj zaposlenih, razvoj kariere, odkrivanje talentov, načrtovanje nasledstev in medgeneracijsko sodelovanje. Za uporabo kompetenčnega modela pri spremljanju in razvoju kadra se vzpostavlja tudi uporabnikom prijazna informacijska podpora. Pomembno je, da policija kompetenčni model začne čimprej uporabljati v kadrovskih procesih. Razvojna priložnost policije zato je vzpostavitev kariernega ali kompetenčnega centra, ki bi omogočil podporo vodjem in kadrovskim strokovnjakom pri implementaciji kompetenčnega modela v policiji. Karierni ali kompetenčni center nudi priložnost vzpostavitve mehanizmov dviga strokovne usposobljenosti policistov in njihovih vodij za strokovno, zakonito in profesionalno delo.

Skladno s priporočili Greca si bo policija prizadevala okrepiti obstoječe mehanizme za napredovanja in razrešitve v policiji, tako da se zagotovi njihova pravičnost, zaslužnost ter preglednost, vključno z

opustitvijo prakse, da nadzornik (predstojnik) o tem odloča sam.⁷ Priložnosti za izboljšave so v vzpostavitvi sistematičnega privabljanja, prepoznavanja, razvoja, zadrževanja in razporejanja talentov v policiji z vzpostavitvijo vzdržnega kariernega sistema in uporabo kompetenčnega modela kot pripomočka v kadrovskih procesih.

Policijska akademija je pridobila certifikat za izvajanje Nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) – certifikat za nacionalno poklicno kvalifikacijo Policist/policistka. Poklicna kvalifikacija je delovna poklicna oziroma strokovna usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje poklica ali posameznih sklopov zadolžitev v okviru poklica na določeni ravni zahtevnosti. Z izvajanjem NPK se bo čim večjemu številu policistov omogočilo, da bodo po uspešni pridobitvi kvalifikacije zasedli delovna mesta, kjer se zahteva zaključen Višješolski študijski program Policist ali pridobljen certifikat o NPK.

5.1.3. Razvoj vodstvenega kadra

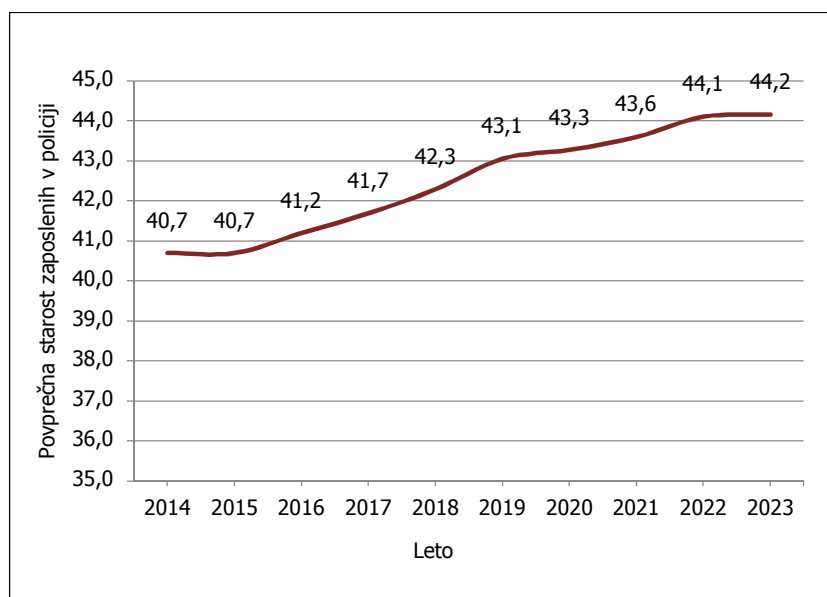
Pomemben vidik spremljanja kadra in njihovega kariernega razvoja v hierarhični organizaciji, kot je policija, je prepoznavanje talentov za vodstvena delovna mesta in razvoj vodstvenega kadra, vključno z napotitvijo in zagotovitvijo sredstev za (do)izobraževanje v zunanjih institucijah ter vzpostavitvijo systemskega usposabljanja talentov za vodstvena delovna mesta in tudi tistih, ki že zasedajo vodstvena delovna mesta. To mora biti ustrezno informacijsko podprto. Gre za nadgradnjo kariernega sistema in implementacijo kompetenčnega modela v smislu nadaljnjega razvoja kompetenc obstoječega kadra. Glede na prepoznane ravni vodenja ob pripravi kompetenčnega modela v policiji, bo policija posodobila verificirane programe usposabljanja za pridobivanje vodstvenih kompetenc na različnih ravneh vodenja. Za ta namen bo policija razvila model potenciala za vodenje, ki bo temeljil na vodstvenih kompetencah, opredeljenih v kompetenčnem modelu policije.

5.1.4. Načrtovanje upokojitev in nasledstev

Demografske spremembe in dvig starostnih pogojev upokojevanja so za policijo velik izziv pri načrtovanju upokojevanja in nasledstev, še zlasti na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih, ki jih pretežno zasedajo starejši in izkušeni zaposleni. Povprečna starost zaposlenih je čedalje višja, zmanjšuje se priliv mladega kadra. Zato bo policija systemsko spremljala načrtovanje upokojitev, s stimulativnimi ukrepi poskušala čim dlje zadržati starejše delavce in jih usmerjati tudi v druge strukture policije (npr. pomožne policije) in s pristopi prepoznavanja talentov systemsko načrtovala nasledstva z ustrezno vzpostavitvijo sistema prenosa znanj in izkušenj na mlajše generacije.

⁷ Peti krog ocenjevanja, Preprečevanje korupcije in spodbujanje integritete v državni upravi (najvišji nosilci izvršilne veje oblasti) in organih odkrivanja in pregona, Poročilo o izpolnjevanju priporočil, sprejeto na 86. plenarnem zasedanju Greco, Strasbourg, 26.–29. oktober 2020, stran 9.

Povprečna starost vseh zaposlenih v obdobju 2014–2023

Vir: Letno poročilo o delu policije za leto 2023.

Posledice staranja zaposlenih se odraža v številu upokojitev, ki iz leta v leto naraščajo – iz 87 v letu 2019 na 310 v letu 2023 oziroma povprečno 141 na leto.

Število javnih uslužbencev policije, ko izpolnijo pogoje za upokojitev⁸ po posamezni pravni podlagi, in glede na leto doseganja prvega izmed pogojev za upokojitev

	Leto						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Upokojitve na podlagi 27. člena ZPIZ-2	115	89	145	175	235	257	280
Upokojitve na podlagi 399. člena ZPIZ-2	271	171	266	112	262	122	286
Upokojitve na podlagi 204. člena ZPIZ-2	422	383	230	253	197	180	211
Leto doseganja prvega izmed pogojev za upokojitev	778	530	422	451	436	384	379

5.1.5. Spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja

Pojav vse večjih medgeneracijskih razlik spodbuja vzpostavljanje medgeneracijskega sodelovanja. Pri čemer imajo pomembno vlogo vodje, ki s prilagoditvijo načinov vodenj, lahko vzpostavijo pomembno sinergijo med mladimi in starejšimi zaposlenimi pri prenosu znanj in izkušenj. Izziv za policijo bo vzpostaviti takšno medgeneracijsko sodelovanje, ki bo spodbujalo samoiniciativni in proaktivni obojestranski način prenosa znanj in izkušenj ter razvoj kompetenc obstoječega kadra.

⁸ V 27. členu ZPIZ-2 so opredeljeni pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine. V 399. členu ZPIZ-2 je določeno postopno spreminjanje pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine po posebnih predpisih. V 204. členu ZPIZ-2 so opredeljeni pogoji za pridobitev pravice do poklicne pokojnine.

5.1.6. Uvajanje kadra v digitalizacijo

Digitalizacija družbe, ki se pospešeno uvaja v vse sfere družbenega življenja, prinaša tudi izzive za delodajalce. Mlajše generacije so dovezetnejše do novih tehnologij, starejšim generacijam pa je treba nuditi ustrezno podporo. Ker se povprečna starost zaposlenih v policiji zvišuje, bo policija s krepitvijo vseživljenjskega učenja in spodbujanja medgeneracijske pomoči skrbela za sistemsko uvajanje starejših v uporabo novih informacijskih sistemov ter tehnologij ter razvoj kompetenc na tem področju.

5.1.7. Fleksibilna organizacija

Policija se sooča z novimi varnostnimi izzivi in pojavi, njena organiziranost pa je toga in potrebuje več časa za prilagajanje spremembam, ki so lahko hipne in si sledijo vse hitreje, pri čemer spremembe na različnih delovnih področjih niso nujno sinhronizirane. Digitalizacija, prometna povezljivost in družbene spremembe dajejo priložnost systemskega pregleda vseh delovnih procesov policije in priložnosti izboljšanja njene organiziranosti, pri čemer bo med drugim poseben poudarek namenjen optimalni organiziranosti varovanja določenih oseb in objektov. Priložnosti za izboljšanje organiziranosti policije se kažejo tudi v smeri njene večje fleksibilnosti in prenosa manj zahtevnih delovnih procesov na druge deležnike. Pri tem bo tvorno sodelovala s sindikalnimi organizacijami.

5.1.8. Pomožna policija

Inštitut pomožne policije je pomemben segment zagotavljanja potrebne delovne sile v policiji za učinkovito in uspešno opravljanje vseh nalog. Sistem pomožne policije, ki ga sestavljajo državljani Slovenije, ki so sklenili pogodbo o prostovoljni službi v pomožni policiji in so usposobljeni za izvajanje policijskih nalog predstavlja enega temeljnih mehanizmov zagotavljanja zadostnih in ustrezno usposobljenih resursov v primeru soočanja s kompleksnejšimi varnostnimi izzivi. Predstavlja del nacionalnega varnostnega sistema, v katerega so vključeni državljani, ki z raznolikimi znanji, izkušnjami ter veščinami še dodatno bogatijo in krepijo policijski sistem. V zadnjem obdobju je bila tudi zaradi zmanjšanja števila zaposlenih v policiji pomožna policija pogosteje uporabljena kot pomoč pri izvajanju določenih policijskih nalog. Sistem pomožne policije je namenjen popolnjevanju policijskih sil v obdobjih, ko je zaradi povečanih varnostnih obremenitev, varnostnih dogodkov večjih razsežnosti, kriznih razmer ipd. potrebno popolniti redne sestave policije za izvedbo nalog policije. Glede na trenutne in pričakovane varnostne izzive v prihodnje je cilj imeti na voljo 1.500 usposobljenih pomožnih policistov. Poleg čimprejšnjega doseganja skupnega zelenega števila pomožnih policistov bo policija, glede na potrebe in varnostne ocene, tudi prilagajala razporeditev števila pomožnih policistov po posameznih matičnih policijskih enotah.

5.2. Finančni viri

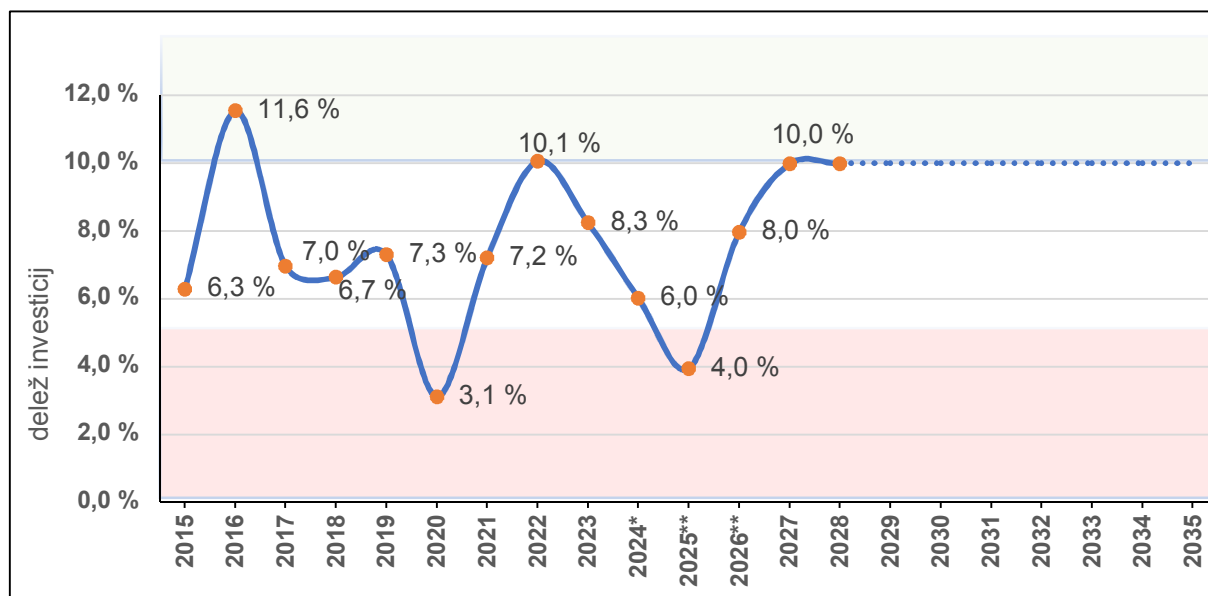
Zagotavljanje zadostnega in enakomernega obsega finančnih virov je nujno za doseganje predlaganih dolgoročnih ciljev in razvojnih prioritet policije. Pri tem je treba upoštevati tudi ustrezen obseg finančnih virov za redno izvajanje zakonskih nalog policije. Zato je potrebno zagotoviti stalen, predvidljiv, stabilen in ustrezno visok delež investicij v okviru proračuna policije.

Koliko varnosti, na kakšen način in s kakšnimi sredstvi bo le-to Republika Slovenija zagotavljala ljudem, je odvisno od več dejavnikov. Pri tem so v ospredju predvsem njene realne materialne in finančne zmožnosti, saj mora poleg varnosti zagotavljati svojim prebivalcem tudi druge storitve. Za kontinuiran

razvoj policije v obdobju do leta 2035 je ključnega pomena pozitivna gospodarska in s tem tudi fiskalna gibanja v državi. Glede na to, da večina obsega finančnih virov izvira iz integralnega proračuna, je ključno tveganje razvoja policijske organizacije v javnofinančni zmožnosti države in z njimi povezanim deležem javnih financ, ki jih bo policija lahko uporabila v okviru razvojnih dejavnosti.

Na podlagi podatkov zadnjih dvajset let o investicijskih sredstvih v posameznem proračunskem letu, ki jih je dobila policija za razvoj, se lahko ugotovi, da je stopnja razvoja organizacije močno povezava s samim investiranjem iz vseh vrste virov, ki jih policija potrebuje za svoje delo in obstoj.

Delež investicij glede na porabo vseh finančnih sredstev iz proračuna Policije (vsa)

Vir: Letna poročila o delu policije za posamezna leta od 2015 do 2023.

* Za leto 2024 je delež izračunan na podlagi podatkov iz Internega finančnega načrta Policije za leto 2024.

** Za leto 2025 in 2026 pa so upoštevana sredstva Policije, navedena v sprejetem proračunu Republike Slovenije za leto 2025 in 2026.

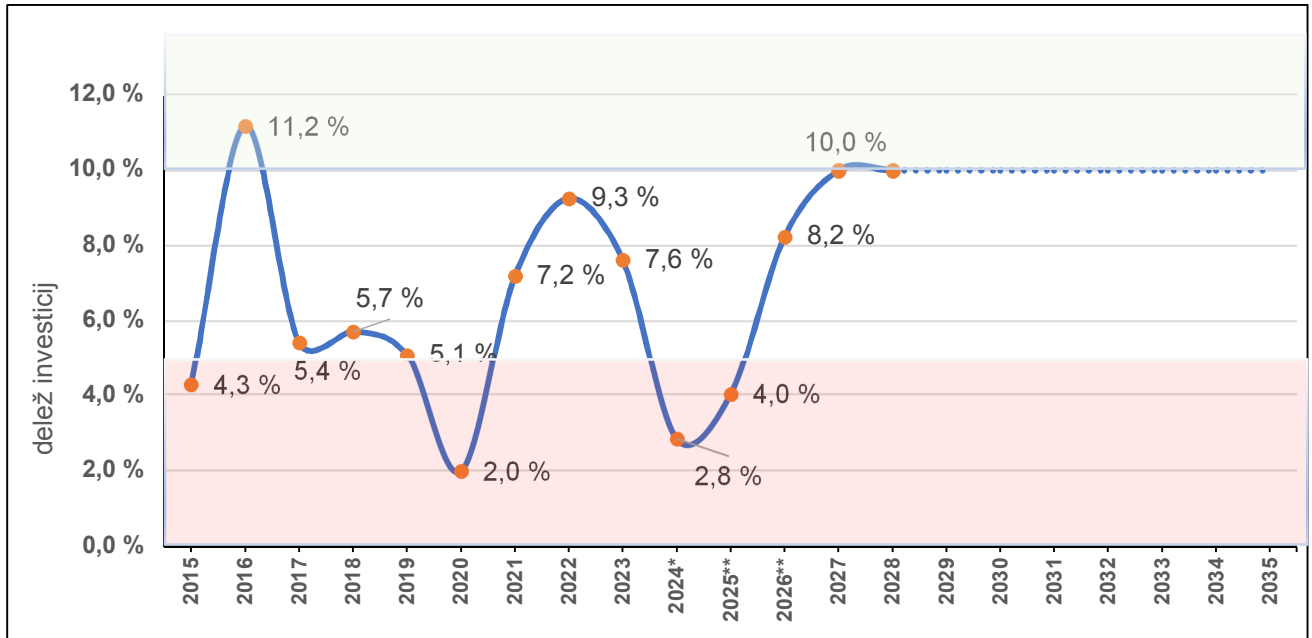
Glede na predlagani obseg dolgoročnih ciljev v tej resoluciji, in predvsem zasledujoč cilju zagotavljanja njihovega učinkovitega uresničevanje, bi si morali za posamezno proračunsko leto postaviti osnovni cilj **deleža investicij** v integralnem delu proračuna policije v višini **najmanj desetih odstotkov** (od celotnega integralnega proračuna), ob tem, da so v proračunu policije zagotovljena zadostna in potrebna sredstva za nemoteno delovanje policije, tako za stroške dela kot materialne stroške. Le tako bo policija lahko zagotovila enega od osnovnih pogojev, ki je pomemben za izvajanje in tudi uspešno zaključitev predlaganih projektov v tej resoluciji.

Če bo **delež investicij** v integralnem delu proračuna policije **nižji od desetih odstotkov**, se lahko z gotovostjo pričakuje, odvisno od tega koliko nižji bo ta delež, naslednje rezultate:

- če bo delež investicij **med pet in deset odstotkov**, bo z investicijami pokrita le nujna zamenjava materialno-tehničnih sredstev, ki jih policija potrebuje za svoje delovanje. **V tistem letu ne bo napredka v razvoju.** Posledično se bo nadaljevalo izvajanje le redkih projektov iz resolucije;
- če bo delež investicij **manjši od petih odstotkov**, policija ne bo mogla zagotavljati investicij in zamenjav niti tiste opreme, ki je nujno potrebna za izvajanje njenih rednih nalog. **V tistem letu je upravičeno pričakovati stagniranje razvoja in nezagotavljanja redne obnove**

sredstev policije, potrebnih za izvajanje policijske dejavnosti. Upravičeno je pričakovati, da se bo časovnica izvedbe vseh projektov iz resolucije zamaknila za najmanj eno leto.

Delež investicij glede na porabo vseh finančnih sredstev iz proračuna Policije (tip1)

Vir: Letna poročila o delu policije za posamezna leta od 2015 do 2023.

* Za leto 2024 je delež izračunan na podlagi podatkov iz Internega finančnega načrta Policije za leto 2024.

** Za leto 2025 in 2026 pa so upoštevana sredstva Policije, navedena v sprejetem proračunu Republike Slovenije za leto 2025 in 2026.

Temelj financiranja dolgoročnega razvojnega programa so ob večini integralnih proračunskih sredstvih, ki so dodeljena policiji, tudi evropska sredstva za izvajanje posameznih projektov. Policija je aktivno vključena v koriščenje evropskih sredstev iz različnih programov tako v okviru Skladov EU s področja notranjih zadev v programskem obdobju 2021–2027: Sklad za notranjo varnost (angl. *Internal Security Fund*; ISF), Sklad za azil, migracije in vključevanje (angl. *Asylum, Migration and Integration Fund*; AMIF) in Instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizumsko politiko v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja (angl. *Border Management and Visa Policy Instrument*; BMVI). Finančna sredstva se črpajo tudi iz Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) v sklopu Mehanizma za okrevanje in odpornost (angl. *Recovery and Resilience Facility*) in v okviru Instrumenta za okrevanje »NextGenerationEU«. Poleg sredstev iz te, tako imenovane nacionalne ovojnice, se policija prijavlja tudi na razpise za pridobitev finančnih sredstev v vlogi koordinatorja ali partnerske institucije, ki jih objavlja Evropska komisija ali njene agencije, namenjenih državam članicam Evropske unije (npr. ISF centralizirani del, HORIZON raziskovalni projekti) ter državam kandidatkam, državam možnim kandidatkam in državam partnericam v podporo njihovim prizadevanjem za pospeševanje političnih, gospodarskih in institucionalnih reform (npr. IPA – Instrument za predpristopno pomoč; angl. *Instrument for Pre-Accession Assistance*), med katere sodijo t. i. IPA action grant projekti in IPA twinning projekti (projekti tesnega medinstitucionalnega sodelovanja).

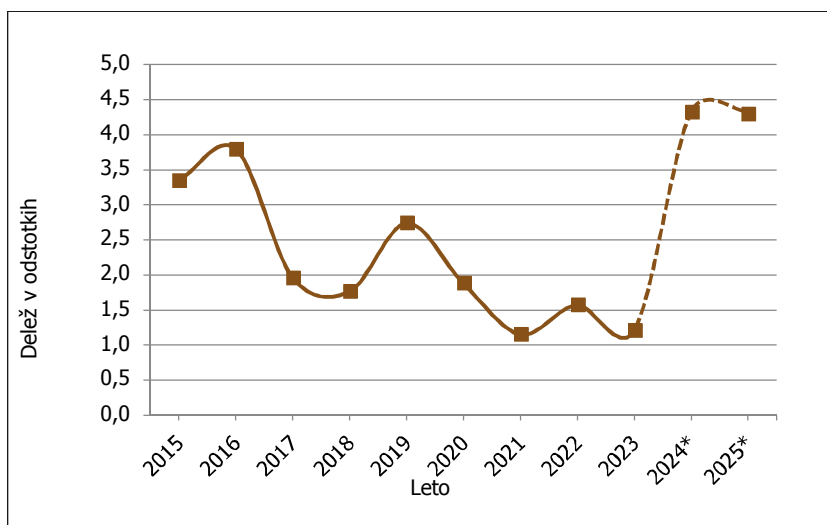
Še posebej je potrebno okrepiti razvoj policije s pomočjo sodelovanja v projektih znotraj okvirnega programa Obzorje Evropa (angl. Horizon Europe), ki je namenjen raziskavam in inovacijam. Že sedaj

slovenska policija sodeluje v številnih Horizon projektih, prek katerih že prilagaja in nadgrajuje obstoječe aplikacije in orodja ter razvijamo nove aplikacije, metode dela in orodja.

Črpanje evropskih sredstev je zahtevno, od sodelujočih zahteva ustrezno usposobljenost in stalno odzivnost, zato je treba okrepiti koordinacijo projektov znotraj policije in s strokovnimi službami Ministrstva za notranje zadeve. Sodelovanja policije v takšnih projektih je vse pogostejše, tudi zaradi samega hitrega razvoja predvsem na IT področju (npr. področje umetne inteligence). To pa zahteva tudi njeno povezovanje z gospodarskimi subjekti in izobraževalno- raziskovalnimi ustanovami. Le na ta način je mogoče zagotoviti ustrezen odziv na varnostne izzive, s katerimi se soočamo že sedaj in nas čakajo tudi v prihodnosti.

Vendar je treba poudariti, da je večina projektov iz omenjenih treh skladov EU (AMIF, ISF in BMVI) v programskem obdobju 2021–2027 vnaprej ciljno (ozko namensko) usmerjena, določena in tudi že potrjena s strani Evropske komisije, zato jih tudi ni mogoče preusmeriti v financiranje novih projektov iz te resolucije. Enako velja tudi za druge projekte. Zato je nujen sistemski pristop k iskanju, prijavljanju in izvajanju projektov, (so)financiranih iz različnih finančnih virov Evropske unije, tako tistih, kjer bi policija samostojno usklajevala projektne dejavnosti, kot tudi tistih, kjer bi sodelovala zgolj kot partnerska organizacija. Posebno pozornost bo treba nameniti tudi iskanju novih finančnih virov Evropske unije, tako centraliziranih kot decentraliziranih (npr. finančni viri kohezijske politike in čezmejno sodelovanje v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja, katerega temeljni cilj je tudi reševanje skupnih izzivov na področju varnosti ipd.).

Delež sredstev EU in slovenske udeležbe glede na porabo vseh finančnih sredstev iz proračuna Policije v obdobju 2015–2025

Vir: Letna poročila o delu policije za posamezna leta od 2015 do 2023.

* Za leto 2024 je delež izračunan na podlagi podatkov iz Internega finančnega načrta Policije za leto 2024. Za leto 2025 pa so upoštevana sredstva Policije, navedena v sprejetem proračunu Republike Slovenije za leto 2025, ob predpostavki, da bo za investicije namenjen najmanj enak delež sredstev kot leta 2024.

5.3. Prostorski in materialno-tehnični viri

Zaposleni v policiji lahko svoje delo kakovostno upravljajo le, če so za to zagotovljeni ustrezni pogoji za delo. To pa vključuje tudi ustrezne prostorske pogoje in materialno-tehnična sredstva.

Policija za svoje delovanje uporablja poslovne objekte, ki so v lastništvu Republike Slovenije in v upravljanju Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije. Poslovni objekti so arhitektonsko, namensko, prostorninsko, starostno in kakovostno zelo različni. Ministrstvo ima sklenjenih tudi vrsto najemnih pogodb, saj finančno ni zmožno lastniško pridobiti celotnega, za policijsko dejavnost potrebnega nepremičninskega premoženja. Tudi ti objekti so v različnem stanju. Zato je nujno potrebno izdelati nov strateški načrt zagotavljanja poslovnih prostorov za potrebe policije, s katerim bi se jasno opredelile prioritete potreb za posamezne objekte in tudi prioriteta obnavljanja.

Ključni cilj policije do leta 2035 je zagotovitev novih poslovnih prostorov za:

- Generalno policijsko upravo in Ministrstvo Republike Slovenije za notranje zadeve – projekt Litostrojska jug, s katerim se pridobijo tudi namensko grajeni prostori za sistemsko informacijsko-telekomunikacijsko opremo in izvajanje te dejavnosti (izpolnjeni zahtevani varnostni standardi za nadnacionalne in nacionalne sisteme),
- Policijsko upravo Ljubljana,
- Policijsko upravo Koper,
- Policijsko upravo Maribor,
- nov objekt za Specialno enoto ter
- celovita sanacija, tako energetska kot funkcionalna, prostorov Policijske akademije v Tacnu in prostorov Policijskega orkestra.

Za izgradnjo omenjenih ključnih prioritet novih poslovnih prostorov je potrebno zagotoviti ustrezna finančna sredstva, pri tem pa upoštevati tudi možnost koriščenja finančnih sredstev iz programa Evropske kohezijske politike, kot ene glavnih naložbenih politik Evropske unije.

Vlagalo se bo tudi v druge poslovne prostore za delo policijskih enot (policijskih postaj in dislociranih notranjih organizacijskih enot Generalne policijske uprave) skladno s strateškim načrtom zagotavljanja poslovnih prostorov policije.

Policija si bo prizadevala za konstantno pomlajevanje voznega parka. Pri tem zasleduje optimalno starost 4,5 let, pri kateri letni stroški vzdrževanja še ne presegajo knjigovodske vrednosti prevoznega sredstva. Za nemoteno izvajanje nalog na morju policija potrebuje vsaj štiri plovila, ki bodo policistom s svojo konstrukcijo, plovnimi lastnostmi in pripadajočo opremo omogočala nemoteno izvedbo vseh aktivnosti. Glede na trenutno stanje plovil policija načrtuje nabavo dveh novih večjih patroljnih čolnov najkasneje do leta 2028 ter zagotoviti ustrezno vzdrževanje že obstoječih, skladno s Strategijo razvoja zagotovitve plovil za potrebe policije v obdobju od 2022 do 2028. Policija bo morala vzdrževati tudi ustrezno helikoptersko floto, tudi zaradi izvajanja helikopterske nujne medicinske pomoči, in pomladiti šolske helikopterje, ki so stari več kot 40 let. Ob naravnih in drugih nesrečah ter ob zahtevnejših iskalnih akcijah se je izkazalo, da policija nujno potrebuje tudi »štabno« vozilo za vodenje intervencij na terenu.

Vsem policistom bodo zagotovljena osebna zaščitna sredstva in druga delovna sredstva, ki bodo zagotavljala višjo stopnjo zaščite. Pri tem bosta upoštevana tudi strokovni in tehnološki razvoj na področju policijske opreme in zaščitnih sredstev.

Za hitrejšo izvedbo postopkov nabave blaga in storitev, z namenom gospodarnosti in učinkovitosti porabe proračunskih sredstev, ne zmanjševanja konkurence ter zagotavljanju gospodarne, učinkovite in transparentne porabe proračunskih sredstev ter nenazadnje tudi učinkovitejši izrabi človeških resursov se bomo prizadevali za večjo samostojnost policijskih uprav pri izvajanju postopkov javnih naročil.

5.4. Umetna inteligenca

Tradicionalne metode policijskega dela se soočajo z izzivi sodobne družbe, kot so eksponentno naraščajoča količina podatkov, porast kibernetnega kriminala, delovanje mednarodnih kriminalnih združb in nevarnost terorizma. Umetna inteligenca (UI) omogoča policiji, da se učinkoviteje sooči s temi izzivi, saj ponuja: napredne analize velikih in kompleksnih podatkovnih nizov, optimizacijo razporeditve virov, hitrejše in natančnejše forenzične preiskave, prepoznavanje vzorcev ter izboljšano sposobnost preprečevanja kaznivih ravnanj.

Umetna inteligenca ima izjemen potencial, da preoblikuje policijsko delo na številnih področjih. Od napredne kriminalistične analitike, ki omogoča prepoznavanje vzorcev in trendov v ogromnih količinah podatkov, do podpore pri usposabljanju policistov, ki vključuje simulacije scenarijev z uporabo navidezne resničnosti in prilagojenih programov za razvoj specifičnih veščin. UI odpira vrata k učinkovitejšemu delu policije ter omogoča analize, ki prej zaradi obsežnosti ali kompleksnosti podatkov niso bile možne, kar povečuje možnosti za varovanje javne varnosti. Ta sposobnost razkrivanja vzorcev prispeva k boljšemu razporejanju virov in učinkovitejšemu načrtovanju ukrepov na območjih, kjer je tveganje za kriminal najvišje. Metode UI omogočajo tudi večjo avtomatizacijo drugih poslovnih procesov in lahko prispevajo k administrativni razbremenitvi (prevajanje besedil, avtomatizirano pisanje poročil, povzemanje obsežnih dokumentov in analiza vsebin za prepoznavanje sumljivih aktivnosti ali komunikacij ipd.).

Pri policijskem delu se trenutno uporabljajo predvsem **specializirani in napovedni modeli**. Takojšnja vpeljava posameznih rešitev specializirane UI v delo slovenske policije je v tem trenutku ključnega pomena, saj prinaša merljive koristi. Njihova uporaba policiji omogoča boljše operativno učinkovitost, optimizacijo razporejanja virov ter boljše podporo pri odločanju, kar vodi do bolj usmerjenih in preventivnih ukrepov.

Generativni modeli umetne inteligence predstavljajo naslednji korak v implementaciji UI v policijsko delo, saj prehajamo od analize in napovedovanja k ustvarjanju novih vsebin. Ti modeli omogočajo tudi razvoj UI asistentov, ki lahko policistom nudijo podporo pri oblikovanju poročil, pripravi dokumentacije, odgovorih na pogosta vprašanja, pojasnilih glede predpisov ter pri komunikaciji z javnostjo. Poleg tega lahko pomagajo pri usposabljanju policistov, saj omogočajo ustvarjanje simulacij, scenarijev in učnih materialov, prilagojenih specifičnim potrebam. Hkrati pa generativni modeli odpirajo nove možnosti za razvoj kompleksnejših orodij, ki lahko dodatno okrepijo zmožnosti organov pregona, ob tem pa ohranjamo odgovoren in premišljen pristop k uvajanju naprednejših tehnologij.

Razvoj novih tehnologij omogoča tudi vpeljavo UI agentov, ki delujejo avtonomno in sprejemajo odločitve na podlagi ciljev, se prilagajajo okolju ter delujejo proaktivno, kar pomeni, da lahko samostojno prepoznavajo nevarnosti, optimizirajo razporejanje virov, komunicirajo z drugimi agenti in ljudmi ter podpirajo operativne aktivnosti v realnem času. V kombinaciji z generativnimi modeli tako agenti dodatno okrepijo operativno učinkovitost policije, kar omogoča boljše doseganje ciljev pri preprečevanju varnostnih dogodkov in preiskovanju kaznivih ravnanj, hkrati pa zagotavljajo premišljen in odgovoren pristop k uvajanju naprednih tehnologij.

Splošna umetna inteligenca (AGI) je še koncept, vendar strokovnjaki ocenjujejo, da so lahko prve praktične aplikacije AGI možne v naslednjih petih letih. AGI stremi k razumevanju, prilagajanju in učenju v različnih kontekstih, podobno kot to počnejo ljudje, zato to odpira izjemne možnosti tudi za uporabo v policijskem delu. AGI bi lahko imela ključno vlogo pri podpori kompleksnih preiskav, kjer je potrebna sposobnost sočasnega razumevanja različnih področij – od kriminalistične analitike in forenzike do razumevanja družbenih in kulturnih kontekstov. Sistem, ki bi lahko povezoval raznolike podatkovne vire, ne le prepoznaval vzorce, in razumel njihove širše implikacije, bi policiji omogočil, da deluje hitreje, bolj

usklajeno in učinkovito. Takšni sistemi bi lahko podprli policijske preiskave na način, ki ga trenutne tehnologije niso zmožne.

Razvoj robotike in materializacija umetne inteligence združujeta napredne algoritme UI z mehanskimi fizičnimi sistemi, kar omogoča ustvarjanje avtonomnih robotov in inteligentnih naprav, ki delujejo v realnem svetu. Avtonomni droni, opremljeni z UI, so eden primerov materializacije UI v policijskem delu. Droni lahko samostojno spremljajo množice ali izvajajo iskalne in reševalne operacije na težko dostopnih območjih.

Cilj uvajanja umetne inteligence v policijsko delo je izboljšati operativno učinkovitost, natančnost in proaktivnost delovanja policije, pri čemer je ključnega pomena zagotavljanje skladnosti z zakonodajo, etičnimi načeli, transparentnostjo in odgovornostjo pri uporabi tehnologij UI. Sistemsko uvajanje naprednih rešitev omogoča izboljšanje preiskovanja kaznivih ravnanj, preprečevanje kriminala in drugih varnostnih dogodkov, optimizacijo razporejanja virov ter učinkovito podporo policistom pri nalogah, ki zahtevajo analizo velikih količin podatkov ali avtomatizacijo administrativnega dela. UI v policiji je lahko tudi orodje za razvoj novih strategij zagotavljanja javne varnosti. Na drugi strani pa prinaša tudi izzive, kot so varovanje zasebnosti, zagotavljanje nepristranskih odločitev ter ohranjanje integritete procesov, ki jih vodi UI, zato je bistvena ohraniti zaupanje javnosti v delo policije in zaščititi pravice posameznikov.

Cilj uvajanja UI v policijsko delo je tako več kot zgolj tehnološka modernizacija policije; gre za vzpostavitev odgovornosti in transparentnosti pri njeni uporabi. Tehnologije morajo biti zasnovane in uporabljene na način, da ne ogrožajo pravice do zasebnosti in da preprečujejo pristranskost v algoritmih, saj bi te lahko vodile do nepravilne obravnave ali diskriminacije. Le uporaba UI, ki je skladna s temeljnimi pravicami in etičnimi načeli, lahko postane zanesljiv partner v policijskem delu, ki ne le izboljšuje operativno zmogljivost organizacije, temveč tudi krepi zaupanje javnosti v delo policije. Zato je pomembno, da se UI v policijsko delo uvaja sistemsko in premišljeno.

5.4.1. Spremljanje in ugotavljanje potreb po uvedbi specializiranih modelov UI

Policija mora spremljati in ugotavljati potrebe, vključno s pregledom trenutnih rešitev, tehničnih zahtev in izzivov, ter prilagajati kratkoročne in dolgoročne cilje za uvedbo specializiranih modelov UI v policijsko delo. To omogoča tekoče prepoznavanje prednostnih področij, opredelitev ustreznih rešitev ter določitev potrebnih tehničnih in infrastrukturnih zahtev.

5.4.2. Implementacija specializiranih modelov umetne inteligence

Uvajati je treba specializirane modele UI za specifične naloge, na področjih, kjer lahko UI bistveno pripomore k večji učinkovitosti in uspešnosti delovanja policije ter omogočile preiskovalcem, da se osredotočijo na zahtevnejše naloge, kjer je potrebna človeška presoja. Uporaba modelov UI za napovedovanje prihodnjih dogodkov na podlagi zgodovinskih podatkov pa lahko izboljša podporo pri odločanju in razporeditvi virov, kar vodi v bolj usmerjene in preventivne ukrepe.

5.4.3. Vzpostavitev ustrezne tehnične infrastrukture za uporabo UI

Zagotoviti je treba ustrezne tehnične in programske kapacitete za zakonito in varno shranjevanje, obdelavo ter analizo podatkov, ki so potrebni za uporabo modelov UI. To vključuje uporabniško opremo, strežniško opremo ter opremo za razvoj in testiranje, s čimer se zagotovi celovita podpora za vse faze

uvajanja in uporabe umetne inteligence. Treba je zagotoviti finančne vire za nakup opreme, vzdrževanje ter nadgradnjo infrastrukture, kar je ključno za uspešno implementacijo in dolgoročno delovanje rešitev UI.

5.4.4. Uvedba generativne umetne inteligence in spremljajočih tehnologij ter nadaljnje spremljanje razvoja rešitev UI

Ta korak predvideva uvedbo napredne rešitve UI za avtomatizacijo administrativnih nalog, kot so pisanje poročil, povzemanje obsežnih dokumentov, izobraževanje, simulacije ter neposredno podporo policijskim preiskavam. Taki sistemi policiji omogočajo avtomatizirano izvedbo nalog, zbiranje in analizo podatkov za preiskovalce ter zagotavljanje strokovne pomoči za učinkovitejše delovanje policije.

Ker pa je razvoj UI hiter, je nujno, da policija tudi dolgoročno načrtuje uporabo naprednih rešitev UI za podporo kompleksnim preiskavam, kjer je potrebno sočasno razumevanje različnih področij. Vzpostavitev strategije za odgovorno integracijo UI v policijsko delo, da se omogoči učinkovitejše in bolj povezano delovanje, je le prvi korak.

5.4.5. Vzpostavitev interdisciplinarnih skupin za razvoj in uvajanje UI, nadzor nad uvajanjem UI in zagotavljanje odgovorne in transparentne uporabe UI

Cilj uvajanja UI v policijsko delo je tako več kot zgolj tehnološka modernizacija policije; gre za vzpostavitev odgovornosti in transparentnosti pri njeni uporabi. Zaradi zagotavljanja celostnega pristopa k razvoju, uvajanju in uporabi umetne inteligence bo treba izoblikovati (delovne) skupine, ki vključujejo strokovnjake iz različnih področij. Sodelovanje z raziskovalnimi inštituti, tehnološkimi podjetji in univerzami za razvoj specifičnih UI rešitev, v pilotnih projektih in skupnih raziskav bo omogočilo policiji dostop do naprednega znanja in tehnologij.

Tehnologije morajo biti zasnovane in uporabljene na način, da ne ogrožajo pravice do zasebnosti in da preprečujejo pristranskost v algoritmih, saj bi te lahko vodile do nepravilne obravnave ali diskriminacije. Le uporaba UI, ki je skladna s temeljnimi pravicami in etičnimi načeli, lahko postane zanesljiv partner v policijskem delu, ki ne le izboljšuje operativno zmogljivost organizacije, temveč tudi krepi zaupanje javnosti v delo policije. Zato je pomembno, da se UI v policijsko delo uvaja sistemsko in premišljeno, da se vzpostavijo mehanizmi za spremljanje uspešnosti uvedenih modelov UI, da se ocenjuje njihova učinkovitost, natančnost in vpliv na vsakodnevno delo policije ter omogoči nadaljnja optimizacijo in prilagajanje rešitev. Vzpostaviti je treba tudi okvir za odgovorno uporabo UI, ki vključuje etična načela in nadzorne mehanizme ter zagotavlja skladnost z zakonodajo, zaščito zasebnosti in preprečevanje pristranskosti v algoritmih.

5.4.6. Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih

Razumevanje tveganj uporabe UI je ključno za njeno etično in zakonito uporabo. In kot na drugih področjih policijskega dela, se mora policistom zagotoviti ustrezno znanje in veščine za uporabo UI orodij. To vključuje usposabljanje za razumevanje tehničnih zahtev, kot so upravljanje, konfiguracija in optimizacija modelov UI, kot tudi etične vidike, kot so prepoznavanje in preprečevanje pristranskosti, zaščita zasebnosti ter skladnost z zakonskimi in etičnimi standardi. Poleg tega je pomembno policistom omogočiti praktično izobraževanje z delavnicami, simulacijami in študijami primerov, da si pridobijo izkušnje na podlagi realnih situacij

5.4.7. Zagotavljanje organizacijske pripravljenosti za uvajanje UI

Brez organizacijske prilagoditve ne bo možna celovita integracija UI v delovne procese policije. To vključuje zaposlitev novih kadrov z ustreznimi znanji s področja umetne inteligence, podatkovne znanosti in analitike ter prilagoditev obstoječih delovnih mest za podporo novim tehnologijam. Večji poudarek bo morala organizacija nameniti tudi inovativnosti, pripravljenosti na nove tehnologije in odprtosti za spremembe znotraj policije, kar vključuje tudi usposabljanje vodstvenega kadra za podporo in spodbujanje teh sprememb.

Pri tem pa ne gre pozabiti tudi na oblikovanje ustreznih zakonskih podlag, za uvedbo in uporabo UI v policiji.

6. Dolgoročni cilji in razvojne prioritete Policije

Namen Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije v obdobju 2026–2035 je zagotovitev visoke ravni pravne in osebne varnosti ljudi in varnosti njihovega premoženja, krepitev pravne države, okrepitev sodelovanja z lokalno in mednarodno skupnostjo, saj lahko policija le skupaj zagotovi čim višjo stopnjo varnosti vsakemu posamezniku kot tudi celotni družbi, pri čemer je osnovno vodilo zakonitost in strokovnost. Ključna pri tem je celovita optimizacija policijske organizacije in njenega dela, ki bo upoštevala demografske spremembe na trgu dela, razvoj policijske stroke in ustrezna tehnologije, povezano s policijskim delom, ter nenazadnje družbenim potrebam.

Komunikacijo s prebivalci, zaposlenimi v policiji in drugimi deležniki odlikujeta spoštovanje in poštenost. Potreba po zagotavljanju varnosti je tudi v prihodnje postavljena v središče vsakodnevnega delovanja policije, ki bo vsakomur nudila hitro in celovito pomoč.

Osebni stik z ljudmi ostaja za policijo pomemben, za zagotavljanje najvišje stopnje varnosti in optimalnih procesov delovanja pa bo izkoristila tudi prednosti, ki jih ponuja digitalizacija in sodobne tehnologije.

Skupaj z nacionalnimi in mednarodnimi deležniki se bo policija tudi v prihodnje ustrezno odzivala na obstoječe in prihodnje grožnje, ki jih morda sploh še ne pozna. Če in kadar bosta ogroženi svoboda in varnost, bo policija ukrepala dosledno in sorazmerno, skladno s svojimi zakonskimi pristojnostmi. Pri tem se zaveda, da bo morala v danih pravnih okvirih iskati tudi nove (inovativnejše) pristope.

Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije v obdobju 2026–2035 je zaveza, da bo policija ukrepala, kadar je ogrožena varnost državljanov, borila se bo proti vsem oblikam kriminala, še zlasti pa proti hudim oblikam in organiziranemu kriminalu, proti gospodarskemu kriminalu in korupciji, okoljski kriminaliteti in vsem drugim izzivom, ki jih prinaša naslednje desetletno obdobje in ogrožajo Slovenijo, Evropsko unijo in svet. Večji poudarek pri preprečevanju terorizma, ekstremizma in/ali radikalizacije bo dan tudi s predlogom sistemske ureditve tega področja. Tu je še zagotavljanje prometne varnosti, področje javnega reda in miru ter upravljanja z nedovoljenimi migracijami.

Velik poudarek bo v naslednjem desetletju namenjen digitalnemu področju; uvajanju in uporabi sodobnih tehnologij, da bi povečali učinkovitost in uspešnost svojega dela, še zlasti na področju raziskovalne in analitične dejavnosti.

Policija se zaveda, da število zaposlenih ni mogoče v nedogled povečevati, zato bo upravljanje s kadri še kako pomembno. Brez zaposlenih v policiji ni varnosti za druge ljudi, od tod tudi slogan z ljudmi za

ljudi. Ker se družbeni pojavi in policijsko delo ne odvijajo na papirju, ampak je treba svoje poslanstvo udejanjiti vsak dan znova, bo policija le na ta način dosegla, da ji bo zaupala velika večina ljudi.

Pri zagotavljanju varnosti policija ni samozadostna, temveč pri tem sodeluje tudi z drugimi deležniki in tudi v naslednjih letih bo to sodelovanje potrebno še okrepiti. Kot je za policijo pomembno, da raziskovalne in analitične ugotovitve čimprej prenese v svoje delovanje, je po drugi strani pomembno, da ne pozabi preteklosti, zato bo vložila vse napore, da Muzej slovenske policije bolj zaživi.

Policiji je bila zaupana tudi pomembna naloga dolgoročnega zagotavljanja helikopterske nujne medicinske pomoči z zrakoplovi policije. Za uspešno izvedbo naloge morajo biti uresničeni vsi cilji tega projekta – od nakupa namenskih helikopterjev, zaposlitve in šolanje ustreznega kadra kot izgradnje oziroma adaptacije ustreznih prostorov.

Eno od vodil policije bo debirokratizacija na podlagi njenih dolgoletnih izkušenj z odpravo administrativnih bremen v policiji, zlasti s poenostavitvijo procesov, postopkov in obrazcev. Prizadevala si bo, da bo temu sledila tudi v svojih predlog za spremembo pravnih aktov, ki se nanašajo na njeno delo. Z debirokratizacijo bo povečala zadovoljstva zaposlenih in izboljšala njihovo učinkovitost, ni pa zanemarljivo, če se bo s tem zmanjšala tudi finančni izdatki oziroma stroške za državo.

Policija bo kar najbolj udejanjila svoje poslanstvo in dosegla svojo vizijo do leta 2035 s pomočjo prioritet, navedenih v nadaljevanju. Prioritete razvoja so prepletene, zato jih je treba obravnavati s celostnim pristopom.

6.1. Uspešno soočanje kriminalistične policije z varnostnimi tveganji 21. stoletja, povezanimi s tehnološkim razvojem

Na hitro spreminjajoče se varnostne razmere v Evropski uniji in s tem tudi Sloveniji vpliva tudi hiter razvoj informacijskih tehnologij, širša uporaba spleta in sodobnih elektronskih orodij pri poslovanju gospodarskih subjektov, organov, organizacij, kot tudi posameznikov. Z vidika gospodarskega poslovanja se v današnji informacijski dobi ogromna količina podatkov, menjave blaga in denarnih plačil opravlja na internetu in v informacijskih sistemih, zaradi česar tradicionalne oblike goljufije dobivajo nove razsežnosti in prihaja do t. i. sodobnega koncepta računalniških ali informacijskih goljufij. Krepijo se visoko strukturirane (mednarodno) organizirane kriminalne združbe, korupcija, večja je izpostavljenost hibridnim in kibernetičnim grožnjam in vse več je različnih oblik sovražnosti. Vsemu pa je skupna uporaba novih tehnoloških, digitalnih, visoko kriptiranih rešitev, pri čemer je nemogoče z gotovostjo napovedati, kakšen in predvsem kako hiter bo razvoj v naslednji letih. Na pomen teh tveganj kaže vrsta nacionalnih in mednarodnih pravnih ter strateško-sistemskih dokumentov (angl. *policy documents*), ki državam članicam Evropske unije nalagajo konkretne obveznosti. Policija mora biti pripravljena odgovoriti tudi na nove varnostne grožnje, ki jih danes še ne pozna.

Sicer pa gre za raznovrsten spekter kaznivih dejanj, ki se izvršujejo na spletu oziroma z uporabo spleta in spletnih orodij – primeroma temačnega spleta (angl. *dark web*) pri trgovanju s prepovedanimi drogami in orožjem, uporaba kriptosistemov, kripto valut, napadi na informacijske sisteme gospodarskih subjektov, organizacij, kraja podatkov, spletno nasilništvo, otroška pornografija, izsiljevanje, idr..

Za uspešno soočenje z varnostnimi izzivi 21. stoletja bo policija:

- upoštevala cilje Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2024–2028,
- poenotila pristop in optimizirala svoje delovanje za pravočasno odkrivanje, preprečevanje in odvratanje varnostnih groženj ter preiskovanje z njimi povezanih kaznivih dejanj,

- okrepila razvoj kapacitet in zmogljivosti glede na nove pojavne (predvsem digitalne) oblike ogrožanja in izražanja sovražnosti, s poudarkom na uvajanju novih tehnoloških rešitev,
- razvijala in uvajala orodja za učinkovitejše odkrivanje, zavarovanje ter dokumentiranje dokazov, tako fizičnih kot digitalnih,
- razvijala prikrite preiskovalne ukrepe, ki omogočajo uspešno in učinkovito odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj, pri izvršitvi katerih se uporabljajo sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije,
- zagotovila ustrezno strokovno usposobljenost policistov in kriminalistov,
- krepila svojo vlogo, tudi v okviru med-agencijskega sodelovanja za večjo ozaveščenost in odpornost na različne oblike sovražnosti, zlasti tistih, podprtih s sodobno tehnologijo
- pripravila predloge za sistemsko ureditev področja preprečevanja terorizma, ekstremizma in radikalizacije, med drugim s pripravo in izvedbo potrebnih prilagoditev organiziranosti dela in enot v policiji, pri čemer se bo zgledovala tudi po dobrih praksah tujih varnostnih organov, in v sodelovanju z Ministrstvom za pravosodje tudi s pripravo protiterorističnega zakona za učinkovitejše in hitrejšje odzivanja v primeru terorističnih groženj.

6.2. Učinkovito upravljanje z nedovoljenimi migracijami

Republika Slovenija kot članica Evropske unije in schengenskega skupnega prostora geografsko leži na tranzitni poti z območja vzhodnega Sredozemlja in zahodnega Balkana, proti državam zahodne ter severne Evrope. Migranti z območja vzhodnega Sredozemlja in zahodnega Balkana predstavljajo največje diaspore v državah srednje Evrope. V zadnjem desetletju to migracijsko pot množično uporabljajo tudi migranti iz Centralne Azije in Bližnjega Vzhoda. Promet potnikov in dobrin prek državne meje je zelo velik čez vse leto, še zlasti pa v času poletne sezone in ob praznikih. Ob tem je na navedeni migracijski poti tudi stalen pritisk nedovoljenih migracij in čezmejnega kriminala. Z nastankom in razvojem kriznih žarišč in oboroženih spopadov se ta tveganja sorazmerno povečujejo.

Nedovoljene migracije, ki niso le posledica vojn in konfliktne razmere v izvornih državah, temveč tudi drugih varnostnih tveganja (kršenja človekovih pravic, slabih zdravstvenih in finančnih razmer, verskih konfliktov, naravnih nesreč in podobno). Kompleksno prepletanje navedenih dejavnikov močno spodbuja migracije ljudi proti Evropi in destabilizira ne samo posamezne države, temveč tudi dele posameznih kontinentov. Pomemben dejavnik je tudi politizacija migracij ter različne oblike izsiljevanja, temelječega na nedovoljenih migracijah. Nedovoljene migracije so lahko pomembno orodje političnih kampanj in predmet instrumentalizacije hibridnega vojskovanja s ciljem destabilizacije mejnih, tranzitnih in ciljnih držav.

Migracije vplivajo tudi na notranje varnostne razmere (sekundarna kriminalitete). Gre predvsem za premoženjsko kriminaliteto in delikte s področja prepovedanih drog, katerih so osumljeni migranti, ki so v Sloveniji. Pomemben element notranje varnostnih razmer je tudi politična instrumentalizacija migracij in polarizacija političnega prostora, ki se na področju varnosti odraža v protestih, povezanih z migranti in migracijami. Migracije vplivajo tudi na področje nedovoljenega prebivanja, kjer se priliv tujcev odraža v prekoračenem dovoljenem času prebivanja, pogosto povezanega z nezakonitim prebivanjem in delom na črno. Z večanjem obsega migracij policija pričakuje večji vpliv navedenih dejavnikov na notranjo varnost.

Na notranjih schengenskih mejah, to je z Republiko Avstrijo, Republiko Hrvaško, Italijansko republiko in Madžarsko slovenska policija izvaja izravnalne ukrepe in druga policijska pooblastila. Vse sosednje države Slovenije so članice Evropske unije in so del skupnega schengenskega prostora, kar vpliva na

organiziranost in delo policije. Uvedba in podaljšanje ponovne začasne uvedbe nadzora na notranjih mejah drugih držav članic skupnega schengenskega prostora, neposredno vpliva tudi na Slovenijo.

Na področju upravljanja meja bo policija sodelovala pri uveljavitvi Pakta o migracijah. Del tega je tudi Uredba (EU) 2024/1356 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 14. maja 2024 o uvedbi preverjanja državljanov tretjih držav na zunanjih mejah ter spremembi uredb (ES) št. 767/2008, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240 in (EU) 2019/817. Vzpostavitev sistema preverjanja bo ena od prednostnih nalog policije, ki bo prinesla boljše upravljanje migracij na področju registracije in obravnave nezakonitih migrantov in zagotovitev večjega standarda varnosti.

Za ustrezno upravljanje z migracijami bo policija:

- zagotovila učinkovit sistem nadzora nad nedovoljenimi migracijami, med drugim informacijsko podporo registraciji migrantov, nadzoru meja, spremljanju in analiziranju razmer ter krepitvi sistema izravnalnih ukrepov,
- odkrivala in preprečevala nezakonito priseljevanje in bivanje,
- odkrivala in preprečevala čezmejno kriminaliteto,
- intenzivirala pridobivanje in izmenjavo informacij med enotami policije, z varnostnimi organi tujih držav, agencijami Evropske unije in drugimi pristojnimi institucijami ter nadaljevala z razvojem koncepta »debriefing«⁹ in pridobivanjem informacij s ciljno usmerjenimi razgovori ter uvajala sodobne informacijske rešitve, vključno z implementacijo interoperabilnosti na ravni podatkovnih baz Evropske unije,
- zagotovila ustrezne kadrovske in tehnične zmogljivosti za izvajanje izravnalnih ukrepov, ter za odkrivanje in preprečevanje nedovoljenih migracij in čezmejne kriminalitete,
- zagotovila ustrezne kadrovske in tehnične zmogljivosti za izvajanje policijskih postopkov z osebami, ki nedovoljeno prestopijo državno mejo in
- zagotovila ustrezne kadrovske in tehnične zmožnosti v primeru ponovne začasne uvedbe nadzora na državni meji,
- zagotovila ustrezne kadrovske in tehnične zmogljivosti za uvedbo novih funkcionalnosti v postopke nadzora meje, izravnalnih ukrepov ter odkrivanja in preprečevanja nedovoljenih migracij, nezakonitega prebivanja in čezmejne kriminalitete in
- vzpostavila sistem preverjanja.

Slovenija se bo, kot del širšega globalnega trenda, v naslednjih letih soočala s kompleksnimi izzivi in priložnostmi na področju nedovoljenih migracij in trgovine z ljudmi. Tihotapci izkoriščajo stisko in ranljivost migrantov, kar krepi njihove druge kriminalne dejavnosti, zlasti trgovino z ljudmi. Aktiven odziv organov pregona na migracijske trende predstavlja poseben izziv, saj je identifikacija žrtev trgovine z ljudmi v teh primerih težja, predvsem zaradi drugih policijskih postopkov, ki se jih vodi v smeri nedovoljenega prehoda državne meje in storilcev kaznivih dejanj – tihotapcev migrantov. Slovenska policija bo ostala aktivna na tem področju in si prizadevala prepoznati potencialne žrtve trgovine z ljudmi med nezakonitimi prebežniki. Ta vizija predvideva prispevek k celovitemu in integriranemu pristopu, ki združuje zakonodajne, tehnološke, socialne in preventivne ukrepe za učinkovit boj proti trgovini z ljudmi in zaščito najbolj ranljivih skupin v družbi. Slovenija sicer zaenkrat še ni ciljna država teh migrantov, temveč le tranzitna.

Dandanes se je večji delež zlorab preusmeril na internetne platforme in socialna omrežja, zato bo treba pozornost usmeriti na digitalizacijo in njen skokovit napredek. Ta še dodatno pospešuje povpraševanje

⁹ Oseb, ki izvajajo »debriefing« ali sistematičen pregled dogodkov po kritičnem incidentu.

in ponujanje storitev za izkoriščanje žrtev trgovine z ljudmi, vključno z novačenjem, oglaševanjem in zavajanjem žrtev.

6.3. Celovit pristop v boju proti trgovini s prepovedanimi drogami

Trgovanje s prepovedano drogo pod okriljem organiziranih kriminalnih združb je ena najresnejših varnostnih groženj, s katerimi se soočajo države članice Evropske unije in celotna regija Zahodnega Balkana. Tudi Sloveniji predstavlja resno varnostno grožnjo. Glede na geografsko lego je Slovenija del tranzitne poti proti državam zahodne Evrope oziroma proti državam zahodnega Balkana, glede na koprsko pristanišče pa celo vstopna točka v Evropsko unijo. Zaradi razsežnosti grožnje in njenega globalnega dosega so potrebni odločni in stalni ukrepi na ravni Slovenije in Evropske unije, kot tudi na svetovni ravni.

Mednarodne (organizirane) kriminalne združbe razvijajo nove strategije in uporabljajo nove poti za tihotapljenje prepovedane droge. Zaradi manjšega tveganja se združbe vse bolj usmerjajo v potencialno ranljiva manjša pristanišča v Evropi, med katera sodi tudi koprsko pristanišče. Z ustanovitvijo Zaveznitva evropskih pristanišč in sprejetjem določenih ukrepov za krepitev pomorske varnosti oziroma pristanišč se predvideva učinkovitejši boj proti trgovanju s prepovedano drogo. Policija se zaveda, da so ranljive tudi druge oblike logističnih vozlišč, kot je letališče s potniškim in tovornim prometom, cestni in železniški promet, zato bo treba krepiti varnost tudi tu.

Izmenjava informacij, dobrih izkušenj, metod odkrivanja ter celovitega pristopa, tudi z med-agencijskim in mednarodnim sodelovanjem organov na področju odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj, je bistvenega pomena pri zatiranju tovrstne kriminalitete. Pomembno je tudi delovanje na področju preventive in v okviru javno-zasebnega partnerstva, ki zahteva sodelovanje na temelju medsebojnega zaupanja med organi kazenskega pregona, Finančno upravo Republike Slovenije ter drugimi javnimi in zasebnimi subjekti, ki delajo v logističnih vozliščih. Hkrati je Slovenija kot država članica Evropske unije zavezana k izpolnjevanju zahtev Evropske komisije in drugih mednarodnih agencij s tega področja kot so Europol, Eurojust, Evropski center za spremljanje prepovedanih drog in zasvojenosti z njimi ter Evropsko javno tožilstvo.

Za celovit in učinkovit odziv na varnostne izzive na področju boja proti trgovini s prepovedanimi drogami bo policija:

- razvijala celovite (inovativne) pristope sodelovanja z drugimi organi na področju odkrivanja in preiskovanja kaznivih ravnanj s področja prepovedanih drog, pa tudi predhodnih sestavin za izdelavo prepovedanih drog, predvsem s Finančno upravo Republike Slovenije,
- zagotovila ustrezno strokovno usposobljenost policistov in kriminalistov,
- krepila svojo vlogo v okviru javno-zasebnega partnerstva za večjo osveščenost in odpornost na različne oblike tihotapstva prepovedanih drog in infiltracije organiziranih kriminalnih združb v logističnih vozliščih,
- okrepila razvoj policijskih in kriminalističnih kapacitet ter zmogljivosti glede na nove pojavne oblike varnostnih groženj v povezavi s trgovino s prepovedanimi drogami, s poudarkom na sodelovanju in izmenjavi podatkov ter uvajanju novih tehnoloških rešitev,
- krepila skupno operativno ukrepanje in policijsko sodelovanje z državami članicami Evropske unije, Europolom in tretjimi državami pri izmenjavi informacij in kriminalističnoobveščevalnih informacij ter načrtovala in izvajala skupne policijske aktivnosti za odkrivanje in preprečevanje delovanja organiziranih kriminalnih združb, ki se ukvarjajo s prepovedanimi drogami, ter sledila nezakonito pridobljenemu premoženju s ciljem njegovega odvzema,

- spremljala in se ustrezno odzivala na spremembe v ponudbi, načinu prodaje in distribucije prepovedanih drog v Sloveniji in
- krepila celostno sodelovanje z vladnimi in nevladnimi organizacijami, tudi na področju zmanjševanja povpraševanja in škode zaradi uporabe prepovedanih drog.

6.4. Skrb za okolje kot varnostni izziv

Med ključnimi nalogami policije bo preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj tako imenovane okoljske kriminalitete. Ta je, predvsem nezakonito trgovanje z nevarnimi in nenevarnimi odpadki, ki je eden od najdonosnejših nezakonitih poslov na območju Evropske unije. Pri nezakonitih pošiljkah odpadkov gre za povsem nove pojavne oblike kriminalitete za klasične preiskovalce organiziranega kriminala, kar tovrstna dejanja postavlja na veliko višjo raven zahtevnosti in zahteva veliko pro-aktivnega dela. Ključni izziv za slovensko policijo bo optimiziranje njenega delovanja za odkrivanje in preiskovanje nezakonite čezmejne trgovine z odpadki in organizirane ekološke kriminalitete.

Z zavedanjem, da je nadnacionalni organizirani kriminal eden glavnih izzivov, ki ogroža varnost Evropske unije, je sposobnost odziva posamezne države še toliko bolj pomembna. Številne oblike transnacionalnega kriminala so vse bolj povezane in izboljšanje sodelovanja na področju boja zoper nezakonite pošiljke odpadkov je nujno tako na nacionalni kot mednarodni ravni. Nezakonita trgovina z odpadki pogosto sovпада z drugimi hudimi kaznivimi dejanji, kot so korupcija, pranje denarja, prepovedanimi drogami, ponarejanjem in drugimi. Postopki obravnave in preiskovanje ter seveda pregon kaznivih dejanj zoper okolje so pogosto zapleteni, saj lahko ta kazniva dejanja zagreši ali pomaga pri izvršitvi cela vrsta akterjev, od posameznikov, podjetij, korporacij in podkupljenih uradnikov, organiziranih kriminalnih združb, ali pa kombinacija vseh naštetih, kar za preiskovalce in tožilce predstavlja poseben izziv, ki ne zahteva samo poglobljenega teoretičnega in praktičnega znanja, zmogljivosti in sposobnosti, temveč tudi inovativne pristope sodelovanja ter veliko pripravljenost za reševanje problemov in preprečevanje navedenih dejanj.

Poleg tega nezakonito pošiljanje nevarnih in nenevarnih odpadkov na koncu transportne verige v večini primerov pomeni tudi nezakonito ali vsaj neustrezno odlaganje teh odpadkov v naravi. Posledice takšnega ravnanja so lahko dolgotrajne, njihovo odpravljanje pa je težavno in drago.

Za obvladovanje okoljske kriminalitete bo policija:

- optimizirala svoje delovanje za učinkovito odkrivanje in preiskovanje nezakonite čezmejne trgovine z odpadki in organizirane ekološke kriminalitete,
- razvijala nove (inovativne) pristope sodelovanja z drugimi organi pregona doma in v tujini,
- policistom in kriminalistom omogočila osvojitve potrebnih znanj in izkušenj,
- nadalje razvijala kriminalistično-obveščevalno dejavnost, saj so ustrezne informacije ključne pri proaktivnem delu.

6.5. Nadaljnji trajnostni pristop k preiskovanju gospodarske kriminalitete in korupcijskih kaznivih dejanj

Preiskovanje gospodarske kriminalitete in korupcijskih kaznivih dejanj je že vrsto let ena ključnih nalog slovenske policije in bo tudi ostala, saj tako imenovani kriminal belih ovratnikov siromaši celotno družbo. Na uspešnost preiskovanja gospodarske kriminalitete in korupcijskih kaznivih dejanj vpliva več

dejavnikov, med katerimi velja izpostaviti izobrazbeno strukturo zaposlenih, njihovo usposobljenost, organizacijo dela, motiviranost ipd. Preiskovanje gospodarske kriminalitete in korupcije je kompleksno in odgovorno delo, ki zahteva visoko usposobljene preiskovalce z dolgoletnimi izkušnjami na tem področju. Področje preiskovanja gospodarske kriminalitete pri njenih najtežjih oblikah postaja vse zahtevnejše zaradi velikih količin digitaliziranih podatkov, mednarodnega elementa in poenostavljenega skrivanja protipravno pridobljene premoženjske koristi v mednarodnem okolju, zlasti v državah s specifično zakonodajo, ki otežuje preiskovanje kaznivih dejanj, ter prikrivanja s pomočjo elektronskega denarja, zaradi česar preiskovanje zahteva posebno usposobljenost preiskovalcev.

Usposobljenost za odkrivanje in preiskovanje gospodarske kriminalitete bo policija stalno dopolnjevala in nadgrajevala. Razvoj tehnologije ustvarja tudi številne priložnosti za njene zlorabe. Policija bo omogočala usposabljanje preiskovalcev v okviru drugih institucij doma in v tujini ter se povezovala z drugimi državnimi organi in institucijami, ki sodelujejo pri preiskovanju in pregonu gospodarske kriminalitete.

Na področju gospodarske kriminalitete in korupcije bo policija:

- izboljšala strokovno usposobljenosti zaposlenih v enotah za gospodarsko kriminaliteto, tako z vsebinami s področja odkrivanja in preiskovanja gospodarske kriminalitete, kot z vidika pridobivanja preiskovalnih izkušenj s prenosom dobrih praks in izkušenj Nacionalnega preiskovalnega urada ter drugih deležnikov,
- vključevala in razvijala tehnična orodja za analitično podporo preiskovanju težjih oblik gospodarske kriminalitete in korupcije ter upravljanje z velikimi količinami podatkov,
- prilagajala organizacijsko strukturo glede na pojavne oblike kriminalitete,
- kot odziv na nove pojavne oblike gospodarske kriminalitete krepila medinstitucionalno sodelovanje z drugimi nadzornimi državnimi organi in institucijami,
- vzpostavila avtomatizirano in digitalizirano varno poslovanje in izmenjavo podatkov v policiji in z zunanjimi institucijami,
- kot odziv na mednarodno razpredenost gospodarske kriminalitete in zavarovanje protipravno pridobljenega premoženja zagotavljala vključevanje v mednarodne projekte in sodelovanje z varnostnimi organi drugih držav ter institucij s področja preiskovanja gospodarske kriminalitete in korupcije.

6.6. Učinkovit odziv na izzive javni varnosti in javnemu redu – od zagotavljanja svoboščin pri javnih zbiranjih do zagotavljanja varnosti ljudi in premoženja v naravnih nesrečah

Policija se v zadnjih letih sooča s prijavljenimi in neprijavljenimi javnimi shodi, ki so organizirani kot odziv posameznih družbenih skupin in civilnodružbenih gibanj na aktualno družbeno dogajanje doma in po svetu. Predvsem pri neprijavljenih shodih mora policija angažirati več kadrovsko-materialnih virov, kakor bi jih, če bi bili shodi prijavljeni, organizirani in izvedeni v skladu s prijavo, dovoljenjem in določbami Zakona o javnih zbiranjih.

Policija ima ničelno toleranco do vseh oblik nasilja v različnih družbenih skupinah ter izvaja naloge za spoštovanje človekovega dostojanstva, pri čemer se sooča tudi z novimi pojavnimi oblikami nasilja.

V zadnjem obdobju so Slovenijo prizadele številne naravne nesreče. V teh primerih mora policija izvajati številne temeljne naloge (varovanje življenja in premoženja na teh območjih), za kar potrebuje ustrezna materialno-tehnična sredstva in usposobljene kadre. Dosedanja redna usposabljanja in sodelovanja na vajah so se izkazala za koristna.

Pri izvajanju nalog policije (varovanje javnih zbiranj, varovanje notranje meje, iskanje pogošenih oseb in storilcev kaznivih dejanj) so se kot pomemben dejavnik izkazale tudi službene živali, zato bo treba nadaljevati z dosedanja prakso dela na področju službenih živali, zaradi česar bo treba kontinuirano zagotavljati finančna sredstva.

Za strokovno in učinkovito odzivanje na izzive na področju javnega reda bo policija:

- razvijala taktične, tehnične in strokovne rešitve za varno, sorazmerno in učinkovito vzpostavljanje javnega reda in miru, kadar je le-ta huje in množično kršen (javni shodi, socialni nemiri ipd.), ter zagotovila visoko strokovno usposobljenost in pripravljenost Posebne policijske enote (PPE),
- optimizirala delovanje za učinkovitejšo obravnavo primerov nasilja (v družini) in zaščite žrtev nasilja, preko medijev in s preventivnimi aktivnostmi bo ozaveščala o nasilju, vključno s tem, kako prepoznati nasilje in vzpodbujala prijavljanje zaznanega nasilja,
- izvajala preventivne aktivnosti na področju medvrstniškega nasilja, vključno z nasiljem v virtualnem okolju in krepila sodelovanje z izobraževalnimi ustanovami ter drugimi organizacijami,
- zagotovila ustrezno ukrepanje policije ob naravnih in drugih nesrečah z usposabljanjem na področju zaščite in reševanja,
- strokovno razvijala področje službenih žival,
- optimizirala delovanje in nadaljnji razvoj policijskega spoterstva ter
- sprotno informirala, izobraževala in usposabljala policiste za zaznavanje in obravnavo kršitev in kaznivih ravnanj s področja družbenih konfliktov (nestrpnosti).

6.7. Brez smrtnih žrtev na slovenskih cestah, tudi s hitrim prilagajanjem delovanja policije spremembam na področju mobilnosti

V Republiki Sloveniji je zgrajenih 624,9 km avtocest in hitrih cest, ki so del vseevropskih transportnih koridorjev. To se izraža tudi v obremenitvi navedenih cestnih povezav, saj se povprečni dnevni promet še vedno nekoliko povečuje, prav tako se zgodi več dogodkov, ki vplivajo na varnost in pretočnost prometa. Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji bo nadgradila sistem stacionarnega merjenja hitrosti na avtocestah in hitrih cestah s sekcijskim merjenjem hitrosti.

Na področju mobilnosti je v zadnjem obdobju prišlo do velikih sprememb (e-skiroji, e-kolesa, e-rolke brezemisijška vozila, ki uporabljajo za pogon električno energijo ali vodik), kar seveda vpliva tudi na varnost v cestnem prometu. Pomemben izziv za policijo bo obravnavo vozil, ki vozijo avtonomno. Nekaj določil s tega področja je že zakonsko urejenih, s konkretnimi težavami pa se bodo policisti srečali, ko bo prisotnost takšnih vozil v cestnem prometu pogostejša.

Nove metode in sodobna sredstva bodo izboljšali strokovnost policijskih postopkov in opravil, s čimer se bo izboljšal tudi dokazni postopek, hkrati pa bo omogočeno kakovostnejše analiziranje podatkov in s tem načrtovanje ukrepov vseh pristojnih služb na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa. Nadzor na avtocestah in hitrih cestah je zaradi velikih hitrosti specifičen in nevaren za policiste. Zato je pomembna predhodna selekcija motornih vozil, ki so podvržena natančnemu nadzoru. To omogočajo sistemi za prepoznavo registrskih tablic, za tehtanje vozil v prostem prometnem toku in za detekcijo uporabe mobilnega telefona ter varnostnega pasu med vožnjo. Predvsem sistemi za prepoznavo registrskih tablic bi bili zelo učinkoviti pri uvajanju celovitega nadzora na glavnih prometnih povezavah, pri čemer je policija zavezana k spoštovanju predpisov, ki urejajo varstvo osebnih podatkov. Nadaljnje

uvajanje sodobnih tehničnih sredstev bo poenostavilo obstoječe in hkrati omogočilo uvedbo nove metodologije nadzora cestnega prometa in udeležencev v prometu. Sestavni del načrtovanje nove opreme bo tudi njeno vzdrževanje, saj je to dolgoročno največji strošek.

Izziv pri zagotavljanju varnosti cestnega prometa je spodbujanje udeležencev in snovalcev cestnoprometnega sistema, da s svojim ravnanjem in razmišljanjem lahko skupaj zasledujemo vizijo nič mrtvih in nič hudo poškodovanih zaradi prometnih nesreč.

Za doseganje vizije nič smrtnih žrtev prometnih nesreč in izboljšanje prometne varnosti bo policija:

- predlagala spremembo zakonodaje, ki bi policiste razbremenila obravnave prometnih nesreč zgolj z materialno škodo (teh je 20.000 letno),
- nadzirala in urejala promet na avtocestah in hitrih cestah tudi z vzpostavitvijo celovitega nadzora na glavnih prometnih povezavah (namenjenega odkrivanju in obravnavanju kršitev cestno-prometnih predpisov kršitev s področja varovanja državne meje in tujske zakonodaje in kaznivih dejanj),
- uvajala sodobna tehnična sredstva v delo prometne policije, ki bodo poenostavila nadzor ter hkrati povečala zaščito oseb v policijskem postopku in zmanjšala administrativno breme policistov ter
- nadzirala sodobne oblike mobilnosti z namenom boljše prometne varnosti pri uporabi lahkih motornih vozil in avtonomni vožnji vozil ter zagotavljala varno obravnavo prometnih nesreč z udeležbo brezemisijevih vozil.

6.8. Skrb za nadaljnji razvoj dela policije na področju prekrškovnega prava

Pravna teorija se je že v preteklosti in se še vedno ukvarja z vprašanjem, kam umestiti prekrškovno pravo, torej na področje kaznovalnega ali upravnega prava. Starejša teorija je prekrške uvrstila na področje upravno-kazenskega prava. V novejši teoriji pa je zaslediti tezo, da je prekrškovno pravo del kazenskega prava v širšem pomenu besede in temu se je v veliki meri s sprejetjem Zakona o prekrških (ZP-1) približala tudi slovenska ureditev.

Prekrški so ogromno in nepregledno področje. Kazniva dejanja, ki jih poznamo v Sloveniji, se lahko preštejejo, saj so v glavnem opredeljena le v Kazenskem zakoniku, nekaj (malo) pa jih je tudi v drugih zakonih. Za število prekrškov pa se tudi približno ne vemo, koliko jih je, saj so v mnogo zakonih in drugih aktih (na primer uredbah Vlade Republike Slovenije, odlokih samoupravnih lokalnih skupnosti).

V postopku o prekrških se uporabljata 5. in 6. člen konvencije Sveta Evrope o človekovih pravicah, ki določata, katere pravice morajo biti zagotovljene posamezniku v primeru kazenske obtožbe. Pri tem je odločilnega pomena, ali neka kršitev predstavlja kazensko zadevo ali ne. Ne glede na to ali državna zakonodaja določa, da gre za disciplinski postopek ali postopek za prekrške, veljajo določbe 5. in 6. člena konvencije.

Policija bo za izboljšanje strokovne izvedbe ter celovito in objektivno obravnavo prekrškovnega postopka:

- zagotavljala strokovno pomoč policijskim enotam, izvajala strokovne nadzore ter nadaljevala z usposabljanjem prekrškovnih organov za vodenje in odločanje o prekrških,
- predlagala spremembe zakonodaje v luči poenostavitve postopka in pri tem aktivno sodelovala ter spremljala sodno prakso,

- uvajala sodobne tehnološke rešitve za optimalno izvedbo prekrškovnega postopka z namenom odprave administrativnih bremen in zmanjšanja človeških napak (avtomatska obdelava podatkov, izpisov raznih sklepov in odločb o prekrških, e-policist) in
- nadaljevala z aktivnostmi povezanih z organizacijsko strukturnimi prilagoditvami zahtevam kompleksnih in obsežnih prekrškovnih postopkov.

6.9. Krepitev policijskega dela v skupnosti

Organiziranje in zagotavljanje varnosti v lokalni skupnosti je strateška naloga in sestavni del sistema notranje varnosti. Lokalna skupnost je raven družbe, kjer potekajo in se prepletajo družbeni procesi, med drugim tudi tisti, ki služijo uresničevanju nacionalnih varnostnih ciljev državnega in lokalnega pomena, z gledišča odgovornosti države za skupno območje svobode, varnosti in pravice, pa tudi varnostnim ciljem Evropske unije. Policija bo utrjevala povezanost z lokalnimi skupnostmi in drugimi subjekti pri zagotavljanju varnosti ter v ta namen prenovila strategijo policijskega dela v skupnosti in preventivnega policijskega dela.

Policija bo zagotavljala svojo prepoznavnost v okolju, vplivala na povečanje zadovoljstva ljudi z delom policije in približevanje policije javnosti. Policijsko delo v skupnosti opravljajo vsi policisti, ki bodo opremljeni z ustreznimi znanji in sredstvi za delo, prisotni bodo v policijskem okolju, kjer bodo lažje zaznavali varnostno problematiko ter bodo v sodelovanju s prebivalstvom reševali varnostna vprašanja na lokalni ravni. Policija bo z namenom razbremenitve administrativnega dela policistov in povečanja njihove prisotnosti v lokalni skupnosti iskala možnosti optimizacije policijskih opravil. Slovenska policija bo na tem področju ravnala skladno s praksami tujih policij ter ugotovitvami znanstvenih raziskav, ki bodo predstavljala podlago za razvoj policijskega dela v skupnosti. Nadaljevala bo tudi projekt Mobilna policijska postaja.

Za krepitev policijskega dela v skupnosti bo policija:

- vzpostavila ustrezen sistem pridobivanja znanj s področja policijskega dela v skupnosti za vse ravni policije ter ustrezen model ocenjevanja oziroma merjenja uspešnosti in učinkovitosti policijskega dela v skupnosti,
- sodelovala v ciljnih raziskovalnih projektih in predlagala izvedbo tistih, ki so v interesu policije, ter okreplila sodelovanje s fakultetami in sorodnimi izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami,
- ocenila in modernizirala organizacijo policijskega dela v skupnosti z namenom proučitve ustreznosti in prilagoditve velikosti obstoječih policijskih okolišev in posledično okrepitve vloge vodje policijskega okoliša (tudi z optimizacijo delovnih procesov in odpravo administrativnih bremen),
- s strokovnim delom na področju policijskega dela v skupnosti povečala zadovoljstvo ljudi kot odjemalcev policijskih storitev in zaposlenih, ter s tem povečala učinkovitost in uspešnost, vzpostavila model odličnosti in pridobila certifikate kakovosti (vzpostavitev sistema kakovosti).

6.10. Sodobna forenzična dejavnost

Hiter razvoj informacijskih tehnologij in njihova čedalje večja uporaba v vsakdanjem poslovnem in zasebnem okolju bo zahtevala prilagoditve in razvoj forenzične dejavnosti. Policija pričakuje, da bo pri forenziki največ sprememb na področju obrazne primerjave. Uporaba umetne inteligence bo pripomogla k hitrejšem in zanesljivejšem povezovanju kompleksnih mešanic bioloških sledi z nakazanimi osebami/osumljenci ter k zanesljivejšim rezultatom na tistih področjih forenzičnih preiskav, ki

uporabljajo primerjalne metode. Veliko sprememb se pričakuje tudi pri preiskavah osebnih in drugih dokumentov, kjer je vse več zaščitnih elementov digitalnih.

Poleg razvoja bo treba skrbeti za nadaljnjo akreditacijo metod in postopkov v celotnem forenzičnem procesu preiskovanja kaznivega dejanja. Dosedanjo akreditacijo laboratorijske dejavnosti bo treba razširiti tudi na ogled kraja kaznivega dejanja.

Policija bo sledila zahtevam mednarodne izmenjave podatkov forenzičnih preiskav, tako na področjih biometričnih kot drugih podatkov, ki izhajajo iz rezultatov forenzičnih preiskav. Taki podatki izhajajo iz preiskav izstrelkov, obrazne primerjave, analize nedovoljenih snovi in drugih. Izmenjava pripomore h »krčenju« evropskega forenzičnega prostora, k čemur slovensko policijo tudi obvezuje vizija EFSA 2030 (angl. *European Forensic Science Area 2030*).

Nove tehnologije, vse večji pomen informacijske varnosti in s tem zmogljivosti organov pregona za soočanje z novimi oblikami preiskovanja in potreb po nenehnem prilagajanju in posodabljanju postopkov digitalne forenzike, znanj in specifične računalniške opreme, se bodo odrazile tudi s kakovostnejšim delom digitalne forenzike oziroma višji ravni strokovnosti, verodostojnosti in dokazne relevantnosti digitalne forenzike.

Policija bo za višjo dokazno vrednost ogleda kraja kaznivega dejanja in višjo dokazno vrednost forenzičnih izsledkov, ki bodo prispevali k boljši preiskanosti kaznivih dejanj:

- akreditirala celoten forenzični proces preiskovanja kaznivega dejanja,
- skrbela za prenos znanj med forenzičnimi strokovnjaki na različnih področjih in s tem dvignila strokovno usposobljenost,
- uvedla nove metode preiskovanja z uporabo najsodobnejših tehnologij, vključno z robotiko in umetno inteligenco,
- se priključila k novim področjem izmenjav podatkov forenzičnih preiskav, pri čemer bo sledila zahtevam interoperabilnosti ter
- optimizirala delovne procese in skrajšala čas forenzičnih preiskav.

6.11. Analitska dejavnost kot orodje odločevalcev in ključna podpora za iskanje rešitev operativnih varnostnih izzivov

Zaradi hitrih sprememb doma in v svetu ter čedalje večjih količin razpoložljivih podatkov so kakovostni in ažurni analitični izdelki nujni za učinkovito in uspešno delo policije, tako na operativni kot sistemski ravni. Na operativni ravni so analize že postale sestavni del preiskovanja kaznivih dejanj in upravljanja migracij, na drugih področjih policijskega dela pa je še veliko možnosti za izboljšave, še zlasti ob podpori sodobnih tehnologij s široko paleto analitičnih orodij. Veliko priložnost na tem področju predstavlja uporaba umetne inteligence v analitične namene, ki po eni strani lahko olajša pisanje analitičnih izdelkov (poročil), po drugi strani pa lažje prepozna vzorce in pomaga pri prediktivni analitiki.

Na sistemski ravni policije pa bi morale poglobljene strateške analize postati sestavni del odločevalskega procesa. Na njihovi podlagi lahko policisti svoje operativno delo prilagodijo nacionalni, regionalni ali lokalni ravni. Nujna je revitalizacija sistemske analitike, ki lahko z uvajanjem novih tehnologij pospeši prehod iz reaktivnega na proaktivno načrtovanje odzivanja na varnostne dejavnike v sodobnem svetu, ki vplivajo tudi na varnost v Sloveniji. Z revitalizacijo analitske dejavnosti bo policija sistemsko in celovito pristopila k iskanju odgovorov na prihajajoče izzive. Izhodišče dobrih analitskih izdelkov so vedno podatki in informacije, zato je treba poskrbeti tudi za njihovo pravilnost, točnost in verodostojnost njihovih virov.

Z vidika kadrov, infrastrukture in tehnološke zmogljivost je analitska dejavnosti najbolj razvita v kriminalistični policiji. Policija bo še naprej krepila kriminalistično pridobivanje in vrednotenje informacij, brez katerega v sodobnem svetu ni možno uspešno preprečevati in preiskovati kriminalitete tako na strateški kot na operativni ravni.

Za kakovost življenja posameznika pa je ključna varnost v lokalni skupnosti. Vsaka skupnost pa ima unikatne izzive, ki izhajajo iz vrste dejavnikov, in policija jih mora znati prepoznati ter okrepiti sistem za zgodnje prepoznavanje, ocenjevanje in napovedovanje nastanka/razvoja varnostnih tveganj oziroma pojavov. Zato je potreben vse-skupnostni in multidisciplinarni pristop. Ključna rešitev za ta izziv je razvoj strateške kriminalistične analitike na regionalni ravni, ki temelji na uporabi moderne tehnologije, vključno z rešitvami, ki jih poganja umetna inteligenca. Tak pristop omogoča boljše prepoznavanje vzorcev, trendov in potencialnih varnostnih groženj. Omogoča pa tudi pravočasne in učinkovite preventivne in represivne odzive, prilagojene lokalnim potrebam.

Do zdaj je bila uporaba strateške kriminalistične analitike omejena predvsem na državno raven. Uveljavitev strateške kriminalistične analitike na regionalni ravni ob upoštevanju Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja in zatiranja kriminalitete za obdobje 2024–2028 (ReNPPZK24–28) temelji na razvijajočih se praksah Evropske unije, predvsem pa je oprta na napovedi o razvoju in preoblikovanju varnostnega okolja.

Policija bo na področju analitske dejavnosti:

- vzpostavila sistem preverjanja kakovosti podatkov in informacij,
- vzpostavila sodobno analitsko dejavnost (sistemsko, strateško, operativno, prediktivno) na nacionalni in regionalni ravni, ki bo ustrezno kadrovska podprta in katere izdelki bodo odražali potrebe uporabnikov (bodisi za operativno delo ali v podporo odločanju),
- vzpostavila in nadgradila analitične zmogljivosti z uvajanjem tehnoloških rešitev, posebej tistih, ki temeljijo na umetni inteligenci in omogočajo obdelavo in analizo velikih količin podatkov;
- vzpostavila zmogljive platforme za iskanje operativnih podatkov v velikih količinah heterogenih podatkov, ki mora temeljiti tako na učinkoviti kot etični in zakoniti uporabi novih tehnologij,
- vzpostavila ocenjevanje varnostnih pojavov na podlagi (strateških kriminalističnih) analitskih izdelkov in nadgradila analitične zmogljivosti policije, ki bodo omogočale hitro in učinkovito prepoznavanje ter tudi napovedovanje varnostnih izzivov in tveganj v lokalni skupnosti;
- uvedla organizacijske in sistemske spremembe, ki bodo omogočale razvoj ekip analitičnih strokovnjakov, ki bodo usposobljeni uporabljati moderne tehnološke rešitve in bodo specializirani za prepoznavanje, analiziranje in razlago kompleksnih podatkovnih nizov ter predlaganje sistemskih ukrepov (strategij) za obvladovanje tveganj bodisi v lokalni skupnosti, regiji ali širše,
- tesneje sodelovala z univerzami, instituti, drugimi državami in Evropskimi agencijami na področju razvoja novih tehnologij za operativno analitsko podporo preiskovalcem,
- izmenjevala znanja in dobre prakse na tem področju z drugimi državnimi organi in
- preučila uvedbo koncepta obveščevalno vodene policijske dejavnosti.

6.12. Zakonito in strokovno izvajanje policijskih pooblastil ob doslednem spoštovanju človekovih pravic in svoboščin

Policisti morajo svoja pooblastila izvajati zakonito, etično in strokovno. Zaradi poseganja v temeljne človekove pravice in svoboščine pri izvajanju policijskih pooblastil si mora policija stalno prizadevati, da bi bilo stanje na tem področju še boljše. Za to so potrebni ustrezno znanje, usposobljenost, psihofizična pripravljenost, opremljenost policistov za izvajanje nalog in prava informacija – na koristen način ob pravem času.

Za nadaljnje zagotavljanje zakonitosti, strokovnosti in učinkovitosti izvajanja policijskih pooblastil bo policija z namenom uresničevanja njenega temeljnega poslanstva v družbi:

- zagotavljala varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v policijskih postopkih,
- s strokovnim usposabljanjem in izpopolnjevanjem si bo prizadevala zagotoviti manj poškodovanih oseb, zoper katera so bila v policijskem postopku uporabljena prisilna sredstva, in manj poškodovanih policistov v postopkih, v katerih so uporabili prisilna sredstva,
- zagotavljala v okviru razpoložljivih finančnih sredstev nadaljnje opremljanje policistov s prisilnimi in zaščitnimi sredstvi ter tehničnimi pripomočki,
- zagotavljala visoko raven strokovne in psihofizične usposobljenosti policistov za opravljanje nalog tudi z vzpodbujanjem dodatnih službenih in pristočnih aktivnosti policistov, ki se ukvarjajo z borilnimi veščinami in podobnimi športi,
- nadaljevala s prizadevanji za zmanjšanje števila utemeljenih pritožb na delo policistov oziroma neskladnega ravnanja s predpisi,
- prizadevala za zmanjšanje ugotovljenih strokovnih nepravilnosti v različnih nadzornih mehanizmih,
- dosledno spremljala zakonitost in strokovnost policijskih pooblastil in ukrepala v primeru ugotovljenih odklonov,
- ugotavljala objektivno in subjektivno odgovornost posameznikov ob ugotovljenih nepravilnostih,
- preverjala strokovno znanje policistov in policijskih vodij,
- dosledno seznanjala vse policiste z ugotovitvami v pritožbenih postopkih in nadzornih mehanizmih in
- nadaljevala s pripravo opisov policijskih pooblastil, postopkov in nalog v aplikaciji Infopol, ki omogoča delitev znanja v policiji z enega mesta.

6.13. Mednarodno policijsko sodelovanje kot odgovor na globalne varnostne izzive in tveganja

V današnjem globaliziranem svetu se policija sooča z nenehnimi spremembami in novimi varnostnimi izzivi. Pomembno je, da se je policija sposobna prilagajati novim razmeram in okrepiti svoje razvojne strategije, še posebej na področju mednarodnega sodelovanja. Ključnega pomena je tudi zagotavljanje kakovostnih kadrov, ki bodo kos novim izzivom in bodo sposobni učinkovito odgovoriti na spremenjene globalne varnostne razmere. Slovenska policija bo aktivno sodelovala pri mednarodnih projektih na področju varnosti, kjer bo delila in pridobivala strokovno znanje in izkušnje z ostalimi partnerji.

Policija želi izboljšati svoje razvojne strategije, okrepiti kadrovske potencialne in prispevati k boljši mednarodni varnosti in izpolnjevanju zavez, ki izhajajo iz članstva Republike Slovenije v mednarodnih

organizacijah in agencijah. Cilj, ki ga bo zasledovala je vzpostavitev trajnih partnerstev in mreže sodelovanja s tujimi organizacijami ter skupaj razvijati in izvajati inovativne rešitve za izboljšanje globalne varnosti.

Za aktivno sodelovanje na področju mednarodnega policijskega sodelovanja bo policija:

- krepila policijsko diplomacijo z mrežo atašejev in uradnikov za zvezo,
- učinkovito črpala finančna sredstva iz skladov Evropske unije s področja notranjih zadev in drugih skladov,
- iskala nove finančne vire Evropske unije (na primer Erasmus+),
- sodelovala v mednarodnih civilnih misijah, mednarodnih organizacijah in pri drugih mednarodnih projektih,
- zagotovila ustrezne kadrovske vire za delo v okviru mednarodnega policijskega sodelovanja (Evropska unija, Svet Evrope, Združeni narodi, Interpol, Europol, Frontex ...),
- okrepila mednarodno sodelovanje na področju preventivne in operativne dejavnosti s tujimi varnostnimi organi na različnih področjih policijskega dela ter pri tem pridobivala in delila nova znanja, spoznanja, preiskovalne metode in dobre prakse.

6.14. Digitalna preobrazba informacijske podpore policije

Policija že vrsto let digitalizira svoje storitve in procese dela, saj Urad za informatiko in telekomunikacije Generalne policijske uprave skrbi za ustrezno računalniško vodenje evidenc in procesov. Policija bo nadaljevala z digitalizacijo storitev in procesov (npr. s podporo brezpapirnemu pisarniškemu poslovanju in digitalizaciji storitev), ki vključuje posodabljanje, širitev in povečanje zmogljivosti informacijsko-telekomunikacijske (ITK) infrastrukture za zagotavljanje njenega operativnega dela, za izvedbo ITK projektov policije ter projektov Evropske unije in drugih mednarodnih povezav.

Zagotoviti je treba tudi ustrezne zakonske podlage za uporabo digitalnih orodij, ki so že na voljo oziroma še bodo na voljo, pa tudi za zbirke podatkov. Ki bodo temeljile na teh orodjih. Za zagotovitev ustrezne stopnje varnosti prebivalcem Slovenije in tudi na območju Evropske unije in tudi ustrezno kazensko procesiranje storilcev kaznivih ravnanj je nujno, da zakonodaja na področju javne varnosti sledi razvoju tehnologije.

Za razvoj ne samo aplikacij in digitalnih orodij, temveč tudi za uvajanje digitaliziranih metod dela pa je potrebno tudi širše sodelovanje z gospodarskimi subjekti, izobraževalno-raziskovalnimi ustanovami doma in v tujini ter tujimi policijami. To je možno tudi preko različnih projektov in mehanizmov Evropske unije.

Policija bo zato:

- uvajala in uporabljala sodobne informacijsko-telekomunikacijske rešitve, vključno s storitvami umetne inteligence, pri tem pa upoštevala tudi interoperabilnostni okvir, pri čemer bo poudarek predvsem na učinkoviti in etični uporabi umetne inteligence pri preiskovanju kaznivih ravnanj povsod tam, kjer klasični pristopi ne zadostujejo,
- racionalizirala obstoječe rešitve, opustila nepotrebne in podvojene sisteme, ki služijo zadovoljevanju istih potreb,
- izvajala nacionalne implementacije vseh pomembnih sistemov Evropske unije ter njihovo integracijo z nacionalnimi rešitvami,

- širila uporabo mobilnih rešitev za večjo učinkovitost dela policije in omogočala mobilnost zaposlenih,
- predlagala in izvajala projekte digitalne preobrazbe v sodelovanju z drugimi inštitucijami,
- predlagala in se vključevala v projekte Evropske unije in posledično s pomočjo evropskih sredstev tudi izboljšalo digitalno opremljenost slovenske policije in uvajala nova orodja in metode dela in
- predlagala ustrezne spremembe zakonodaje.

6.15. Optimalna informacijska podpora za učinkovito in uspešno delovanje policistov

Poleg tehnoloških sprememb razvoj in upravljanje informacijsko–telekomunikacijskega sistema policije narekujejo potrebe policije in projekti vpeljave novih ITK rešitev na nacionalni ravni in ravni Evropske unije. Policija pričakuje velik tehnološki poudarek na področju mobilnosti, zlivanju tehnologij, tako da se bodo ločnice med posameznimi tehnologijami še bolj brisale (na primer med mobilno in fiksno telefonijo, med stacionarnimi in prenosnimi računalniki, tablicami, telefoni, prenosniki in terminali ...). Tetra sistem se bo postopoma prek hibridnega sistema zliil v širokopasovni radijski sistem. Mobilno delo policistov ne bo ločeno na e-policista in tetra uporabnika, temveč bo prek različnih IT rešitev zagotovljena celovita informacijska podpora delu policista na terenu (dostop do baz, kartografije, možnost komuniciranja med enotami, mednarodne komunikacije - podatkovne, radijske, telefonske ipd.). Video nadzorni sistemi oziroma sistemi tehničnega varovanja bodo postopoma postavljeni na enotno platformo, le podatki se bodo zajemali na različne načine (senzorji, kamere, tipala, radarji).

Policija bo za učinkovito in uspešno delovanje policistov:

- zagotavljala napredne, zanesljive in varne informacijsko-telekomunikacijske storitve in druge elektronske sisteme ter naprave za potrebe Policije,
- uvajala nove IT rešitve, obstoječe pa prilagajala novim tehnologijam,
- vzpostavila celovito mobilno podporo policijskemu delu,
- vzpostavila enotno platformo za sisteme tehničnega varovanja,
- večja razpoložljivost vseh sistemov v ITSP,
- izboljšanje strokovne usposobljenosti zaposlenih v Uradu za informatiko in telekomunikacije za uspešno izvajanje nalog.

6.16. Kibernetska varnost v policiji in odpornost informacijsko-telekomunikacijskega sistema policije

Kibernetska varnost je zaradi vse številnejših napadov na informacijske sisteme javne in državne uprave, gospodarskih subjektov in posameznikov, vse pomembnejša. To velja tudi za policijo, ki pri izvajanju svojih nalog uporablja številne informacijsko – komunikacijske sisteme. Zato mora poskrbeti, da je stopnja njene odpornosti na napade in vdore v informacijsko-telekomunikacijski sistem policije (ITSP) zelo visoka.

Zagotavljanje učinkovitega in neprekinjenega nadzora nad informacijskimi sredstvi, sistemi in komunikacijsko infrastrukturo zahteva vzpostavitev kibernetsko varnostnih mehanizmov, ki bodo celovito preprečevali kibernetske grožnje na celotni IKT infrastrukturi, sistemih in podatkih. Prav tako

morajo biti na področju zagotavljanja kibernetске varnosti vpeljani ukrepi, ki ne bodo le parcialno naslavljali področja kibernetских tveganj, saj bi bile s tem lahko povzročene varnostne vrzeli pri varovanju IKT infrastrukture ter njenih povezanih komponent (sistemov in podatkov), ki bi jih zlonamerni akterji s pridom izkoristili za izvedbo ciljanih kibernetских napadov.

Policija bo ITSP zaradi razvoja tehnologij in komunikacijskih potreb, njegove zaščite in povezovanja z drugimi informacijskimi sistemi tehnološko prenovila tako, da bodo rešitve izpolnjevale kompleksne kriterije zagotavljanja varnosti in da bodo uporabniško prijazne. Za nemoteno in varno poslovanje z drugimi sistemi bo varnostne rešitve prilagodila internetnemu protokolu, preverila in nadgradila pa bo tudi druge koncepte in standarde varovanja. Na ta način bo zmanjšala varnostna tveganja in uporabnikom zagotovila boljšo podporo.

Policija bo za ustrezno zaščito in za učinkovito delovanje sistemov v policiji:

- dokončala vse projekte iz Načrta za okrevanje in odpornost, ki so povezani z zaščito in okrevanjem po katastrofi, obnovitvijo delovanja informacijskega sistema po izgubi ali okvari, ki jo povzročijo naravne nesreče, človeške napake, zlonamerni napadi ali drugi nepredvidljivi dogodki,
- nadgrajevala notranje varnostne mehanizme,
- ustrezno zavarovala strežniško infrastrukturo in aplikativno podporo za izmenjavo podatkov, kar vključuje tudi varnostno kopiranje podatkov, shranjevanje teh kopij na varnih mestih ter načrte za obnovitev delovanja sistema in podatkov v primeru izrednih dogodkov,
- nadgrajevala oddaljen dostop do ITSP.

6.17. Protidronska elektronska zaščita v policiji

Področje protidronske elektronske zaščite in drugih ukrepov, namenjenih varovanju neželenih ravnanj upravljalcev dronov, je obsežno. Policija izvaja vse potrebne aktivnosti in tudi sodeluje z drugimi državami članicami Evropske unije na tem področju. Tudi sam razvoj dronov, ki jih upravljalci upravljajo z različnimi nameni, je izjemno hiter. Izstopa pa samodejen, avtomatiziran nadzora geografskih con, ki jih ureja Uredba o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov.

Ob tem je potrebno tudi razumevanje tehnoloških omejitev, saj tehnično ni mogoče zagotavljati popolnega nadzora nad neželenim delovanjem dronov v zraku in posledično pričakovati popolno elektronsko zaščito proti delovanju teh dronov. Za učinkovito delo policistov je pomembno, da imajo za delo ustrezne pravne podlage, pri čemer velja izpostaviti evropske pravne okvire in nacionalno regulativo, ki pravzaprav omogočajo izvajanje potrebnih zaščitnih ukrepov.

Policija bo zato:

- nadaljevala z izvajanjem ukrepov, ki omogočajo zaznavo, sledenje in identifikacijo upravljalcev dronov,
- izvajala strategijo policije na področju protidronske elektronske zaščite,
- sodelovala v nacionalnih in mednarodnih delovnih telesih, ki razvijajo metode in tehnična sredstva za čim bolj učinkovito zaznavanje in identifikacijo neželenega delovanja dronov in
- po potrebi tudi prilagodila organizacijo dela policije za izvajanje protidronske elektronske zaščite.

6.18. Policijska akademija – center odličnosti sodobnega izobraževanja, usposabljanja, izpopolnjevanja in raziskovanja

Policija bo stalno izboljševala in razvijala izobraževalni proces v okviru Višje policijske šole za poklic policista. Z evalvacijo programa in predlogi izboljšav bo policija sledila zahtevam po nenehnem nadgrajevanju, posodabljanju in prilagajanju izobraževanja za pridobitev poklica policist. Zaradi potreb po specialističnih znanjih na posameznih področjih dela in popolnjevanju vodstvenega kadra bo vzpostavljeno sodelovanje z domačimi in tujimi izobraževalnimi institucijami, kakor tudi štipendiranje poklicnih skupin, ki so nujno potrebne za izvajanje nekaterih specifičnih nalog policije, kot so npr. računalniški forenziki, piloti in pomorski poklici. Policija ima zaradi zagotavljanja helikopterske nujne medicinske pomoči in potreb po večjem številu pilotov namen v sodelovanju s Fakulteto za strojništvo Univerze v Ljubljani pristopiti k štipendiranju študentov, ki bi se zaposlili v letalski enoti policije. Za štipendiranje bodočih visoko izobraženih specializiranih kadrov policije bodo pripravljene ustrezne pravne podlage.

Z ustrezno posodobitvijo usposabljanj in izpopolnjevanj, ki bodo temeljile tudi na podlagi ugotovitev primerjalne analize rezultatov sedanjega načina usposabljanja in usposabljanja z željenim stanjem, bo policistom zagotovljeno, da bodo lahko pridobili oziroma nadgradili kompetence, ki so potrebne za uspešno opravljanje nalog na posameznem delovnem področju policije. Pri tem bodo uporabljene ugotovitve, pridobljene s pomočjo informacijskega sistema za učinkovito upravljanje zaposlenih (IS MUZA)¹⁰ na področju kompetenc in sistema kariernega napredovanja za zaposlene.

Na podlagi načela enakih možnosti in raznolikosti se policija osredotoča na sedem področij: starost, spol, spolna usmeritev, invalidnost, rasa/etnična pripadnost, vera/prepričanje in kultura, ravnotežje med delom in prostim časom. Policija bo v tem kontekstu oblikovala in razvila pristop, ki bo raznolikost upošteval kot vrednoto, ki jo je treba zaradi večje učinkovitosti pri zagotavljanju varnosti v državi nujno upoštevati. Spoštovanje raznolikosti je kot nov faktor merjenja že zajet v vprašalniku za merjenje socialne klime in družbenega vzdušja v policiji, v okviru raziskovalnega načrta longitudinalnega merjenja v obdobju 2023–2031.

Policija bo zato, da se Policijska akademija oblikuje v center odličnosti sodobnega izobraževanja, usposabljanja, izpopolnjevanja in raziskovanja:

- zagotovila nadaljnji razvoj izobraževanja na Višji policijski šoli za pridobitev poklica policist,
- vzpostavila tesno sodelovanje z zunanjimi domačimi in tujimi izobraževalnimi organizacijami za pridobitev ustrezne stopnje izobrazbe za vodstveni kader oziroma zagotovila specialistična znanja z različnih področij policijskega dela,
- v proces izobraževanja in usposabljanja vključevala notranje in zunanje strokovnjake,
- vzpostavila tesno sodelovanje z zunanjimi domačimi in tujimi izobraževalnimi organizacijami za pridobitev prve, druge in tretje bolonjske stopnje za vodstveni kader oziroma zagotovila specialistična znanja z različnih področij policijskega dela, pri čemer si bo prizadevala za izboljšanje vodenja tudi s prenosom tujih praks,
- zagotovila optimalne pogoje za izvajanje izobraževanja, izpopolnjevanja, usposabljanja in raziskovanja z uvedbo sodobne tehnologije in opreme ter z izboljšanjem infrastrukture,
- analizirala znanja in veščine, ki so potrebna za uspešno izvajanje policijskih nalog, na podlagi česar bo posodabljala programe usposabljanja in izpopolnjevanja,

¹⁰ Informacijski sistem vzpostavlja ministrstvo, pristojno za javno upravo.

- sistemsko razvila področje spoštovanja raznolikosti, ki naslavlja vlogo policije pri spoštovanju človekovih pravic, še posebej do ranljivih skupin in marginaliziranih skupin in s tem bistveno povečala učinkovitost dela na tem področju.

6.19. Raziskave - temelj strokovnega razvoja

Slovenska policija je vzpostavila lastno raziskovalno dejavnost, ki tudi v okviru strateških ciljev, konkretiziranih v Strategiji razvoja policije na področju raziskovalne dejavnosti 2022–2030, zagotavlja, da bodo raziskave srednjeročno in dolgoročno podpirale zmogljivosti slovenske policije.

Dosežki in spoznanja ter nove ideje na področju lastnih in drugih raziskav, ki bodo nastajale tudi na podlagi sodelovanja z zunanjimi strokovnjaki ter drugimi znanstvenimi in raziskovalnimi institucijami, se bodo sproti objavljali in smiselno integrirali v različne podsisteme policije ter uvajali v operativno policijsko delo. Redno se bodo vključevali tudi v pedagoško delo in posodobitve programov izobraževanja in usposabljanja policistov in policistk. Ob tem se bo sistematično razvijala tudi znanost o policijski dejavnosti.

Z razvojem in prenosom raziskovalnih spoznanj, z nadaljnjim vključevanjem v domače ciljne raziskovalne programe in mednarodne raziskovalne in razvojne projekte ter s širitvijo sodelovanja z različnimi raziskovalnimi inštitucijami se bo v okviru strokovnega razvoja slovenske policije razvijalo tudi področje policijskega raziskovanja, ki bo vedno bolj predstavljalo temeljno podporo odločanju in razvoju različnih ravni organizacije policije.

6.20. Muzej slovenske policije – vez med preteklostjo in prihodnostjo

Slovenska policija sodi med redke policije z dolgo muzejsko tradicijo, saj ta sega v leto 1920. Stanje Muzeja slovenske policije, v okviru katerega se hrani in predstavlja kulturna dediščina, je neprimerno z več vidikov (neustrezni razstavnici in depojski prostori, zastarel koncept razstave in obdelave muzejskih predmetov ...). Sodobni policijski muzeji v svetu ob ohranjanju dediščine promovirajo delo policije, krepijo integriteto njenih uslužbencev, interpretirajo vlogo policije v družbi, izvajajo preventivne dejavnosti, tkejo in vzdržujejo stike z najrazličnejšimi skupinami javnosti; vse s ciljem uresničevanja poslanstva policije.

Slovenska policija bo skupaj z drugimi pristojnimi institucijami zagotovila ustrezne pogoje za delovanje sodobnega Muzeja slovenske policije, ki bo služil kot kulturno središče in center za raziskovanje ter ohranjanje slovenske policijske in pravosodne dediščine. Za uresničevanje poslanstva Muzeja slovenske policije in zagotavljanje sodobne policijske muzejske dejavnosti bo policija:

- zagotovila ustrezno ohranjanje dediščine policije,
- oblikovala kakovostne muzejske storitve in programe za različne skupine javnosti,
- zagotavljala povezovanje z drugimi muzeji, strokovnimi stanovskimi združenji, društvi, interno javnostjo policije, ministrstvom za notranje zadeve in pravosodje, znanstveno-izobraževalnimi ustanovami in drugimi, katerih delo se povezuje z dejavnostjo muzeja, in zagotavljala raziskovanje v centru za preučevanje policijske dediščine,
- razvijala vlogo osrednjega specialnega nacionalnega muzeja za področje policije,
- zagotavlja ustrezne kadrovske pogoje za izvajanje in razvoj muzejske dejavnosti,

- zagotavljala zadostne in ustrezno opremljene razstavne in depojske prostore ter prostore za uslužbenke muzeja (pisarne, fotografska delavnica in fototeka, restavratorska in konservatorska delavnica),
- skrbela za pridobitev zadostnih sredstev za izvajanje muzejske dejavnosti.

6.21. Specialna enota – vedno pripravljena na učinkovit boj proti terorizmu, najhujšim oblikam kriminala ter ogrožanju varnosti ljudi in premoženja z eksplozivnimi sredstvi

Policija bo bistveno povečala učinkovitost dela na področju boja proti terorizmu, najhujšim oblikam kriminala ter ogrožanju varnosti ljudi in premoženja z eksplozivnimi sredstvi. Z izgradnjo nove baze Specialne enote in ustreznih vadbenih objektov se bo dvignila raven taktične usposobljenosti policistov Specialne enote za posredovanje ob najzahtevnejših varnostnih dogodkih. S sprejemom ustreznih organizacijskih sprememb bo bistveno skrajšan odzivni čas enote za urgentno posredovanje. Z uvedbo najsodobnejših materialno-tehničnih sredstev bo zagotovljeno učinkovito posredovanje enote in boljša zaščita policistov, zagotovljena pa bo tudi večja varnost oseb, ki so vpletene v obravnavane kritične dogodke. Predvidoma že v letu 2025 bo pripravljen načrt razvoja Specialne enote Generalne policijske uprave, ki bo zajel temeljne področja dela, mednarodno sodelovanje, potrebna usposabljanja, finančna sredstva in kadrovske vire.

Za učinkovit boj proti terorizmu, najhujšim oblikam kriminala ter ogrožanju varnosti ljudi in premoženja z eksplozivnimi sredstvi, temelječega tudi na načrtu razvoja specialne enote, bo policija:

- izboljšala taktično usposobljenost enot za uspešno zoperstavljanje sodobnim trendom terorizma in organiziranega kriminala,
- zmanjšala reakcijski čas pri opravljanju interventnih policijskih nalog,
- izboljšala varnost policistov, ki se soočajo s kritičnim dogodkom,
- izboljšala materialno-tehnično opremljenost enote za uspešno zoperstavljanje sodobnim trendom terorizma in organiziranega kriminala,
- zagotovila večjo varnost osebam, ki so vpletene v kritični dogodek (talci, storilci, naključne osebe) ter
- pristopila k izgradnji nove baze Specialne enote, ki bo zagotavljala varnost in učinkovitost delovanja enote in obnovi baze Oddelka za protibombno zaščito.

6.22. Letalska policijska enota – podpora iz zraka pri vseh nalogah policije, vključno z zagotavljanjem helikopterske nujne medicinske pomoči

Policija bo nadaljevala z zračno podporo vsem policijskim nalogam in opravljanjem nalog v sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (gorsko reševanje, gašenje itd.). V sodelovanju z vsemi deležniki pa bo uvedla in nadalje razvijala helikoptersko nujno medicinsko pomoč z zrakoplovi policije. Z nakupom dveh novih namenskih helikopterjev za zagotavljanje helikopterske nujne medicinske pomoči bo Slovenija dobila nova namenska helikopterja, ki bosta namenjena izključno zagotavljanju helikopterske nujne medicinske pomoči, v naravnih in drugih nesrečah pa bo mogoče helikopterje uporabiti tudi za evakuacijo prebivalcev iz ogroženih območij na varno na varno, če bo to nujno za reševanje življenj. Z izgradnjo nove baze na letališču Edvarda Rusjana Maribor bo skrajšan odzivni čas posadke helikopterja, osebje pa bo pridobilo ustrezne prostore. Enak cilj (skrajšan odzivni čas posadke helikopterja) bo dosežen tudi z adaptacijo prostorov Letalske policijske enote na letališču Jožeta Pučnika

Ljubljana. Policija se bo aktivno lotila tudi zaposlovanja, šolanja in usposabljanja letalskega kadra, med drugim tudi z uvedbo štipendiranja.

Za učinkovito podporo vsem policijskim enotam, sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter za učinkovito dolgoročno zagotavljanje helikopterske nujne medicinske pomoči ter posledično izboljšanje varnosti vseh prebivalcev Republike Slovenije bo policija:

- predlagala ustrezne zakonske spremembe za uvedbo in razvoj helikopterske nujne medicinske pomoči,
- nabavila nove namenske helikopterje,
- zagotovila učinkovito vzdrževanje helikopterjev v lastni vzdrževalni organizaciji,
- zagotovila učinkovito in neprekinjeno šolanje ter usposabljanje lastnega kadra za pridobitev ustreznih licenc za delo,
- z izgradnjo oziroma adaptacijo prostorov za namestitve posadk zmanjšala reakcijski čas pri opravljanju nalog helikopterske nujne medicinske pomoči,
- zagotovila učinkovito in neprekinjeno usposabljanje drugega kadra (zdravstveno osebje, gorski reševalci) za pridobitev ustreznih pooblastil za varno opravljanje dela in
- izboljšala materialno-tehnično opremljenosti enote za uspešno izvajanje vseh nalog.

7. Ocene tveganj uresničevanja Resolucije o dolgoročnem razvojnem programu policije v obdobju 2026–2035

Različna tveganja lahko vplivajo na uresničevanje zastavljene Resolucije o dolgoročnem razvojnem programu policije v obdobju 2026–2035. Poleg zunanjih tveganj v mednarodnem in domačem varnostnem okolju, navedenih v četrtem poglavju *Družbeno-varnostno okolje delovanja policije ter varnostna tveganja in grožnje*, lahko na uresničevanje resolucije bistveno vplivajo še:

- izredni dogodki ali naravne nesreče, ki vplivajo na zmanjšanje dodeljevanja sredstev iz proračuna Republike Slovenije med posamezne proračunske uporabnike (kot na primer katastrofalne poplave v avgustu 2023),
- pomanjkanje kadra v Policiji oziroma, če se ta ne bo ustrezno kadrovske popolnila ali če ne bodo dovolj kadrovske popolnjene pristojne službe Ministrstva za notranje zadeve Republike Slovenije, ki skrbijo za logistično podporo policije, izvajanje postopkov javnih naročil ali finančnih opravil,
- imenovanje nekompetentnih ljudi na vodilna in vodstvena delovna mesta v policiji,
- zastoji ali nepripravljenost za celovito urejanje delovnopravnega statusa policistov, kariernega sistema, zagotavljanja izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja, ki bi onemogočili zagotavljanje zadostnega števila dovolj kakovostnega kadra,
- spremembe zakonodaje, ki lahko ali ne omogočajo ustreznega pravnega okvira za izvajanje nalog policije ali bi z novimi nalogami in zadolžitvami dodatno obremenile policijo (tako kadre kot s porabo finančnih sredstev),
- pomanjkanje politične volje in/ali podpore pri zagotavljanju finančnih sredstev, ustreznih zakonskih podlag ter drugih pogojev za izvrševanje dolgoročnih razvojnih ciljev policije.

8. Uresničevanje Resolucije o dolgoročnem razvojnem programu policije v obdobju 2026–2035

Resolucija o dolgoročnem razvojnem programu policije za obdobje 2026–2035 se bo uresničevala s srednjeročnimi načrti razvoja in dela policije, ki se pripravljajo za obdobje petih let (zadnji 2023–2027), letnimi usmeritvami Ministrstva za notranje zadeve in posledično letnimi načrti dela policije ter z drugimi strateškimi dokumenti.